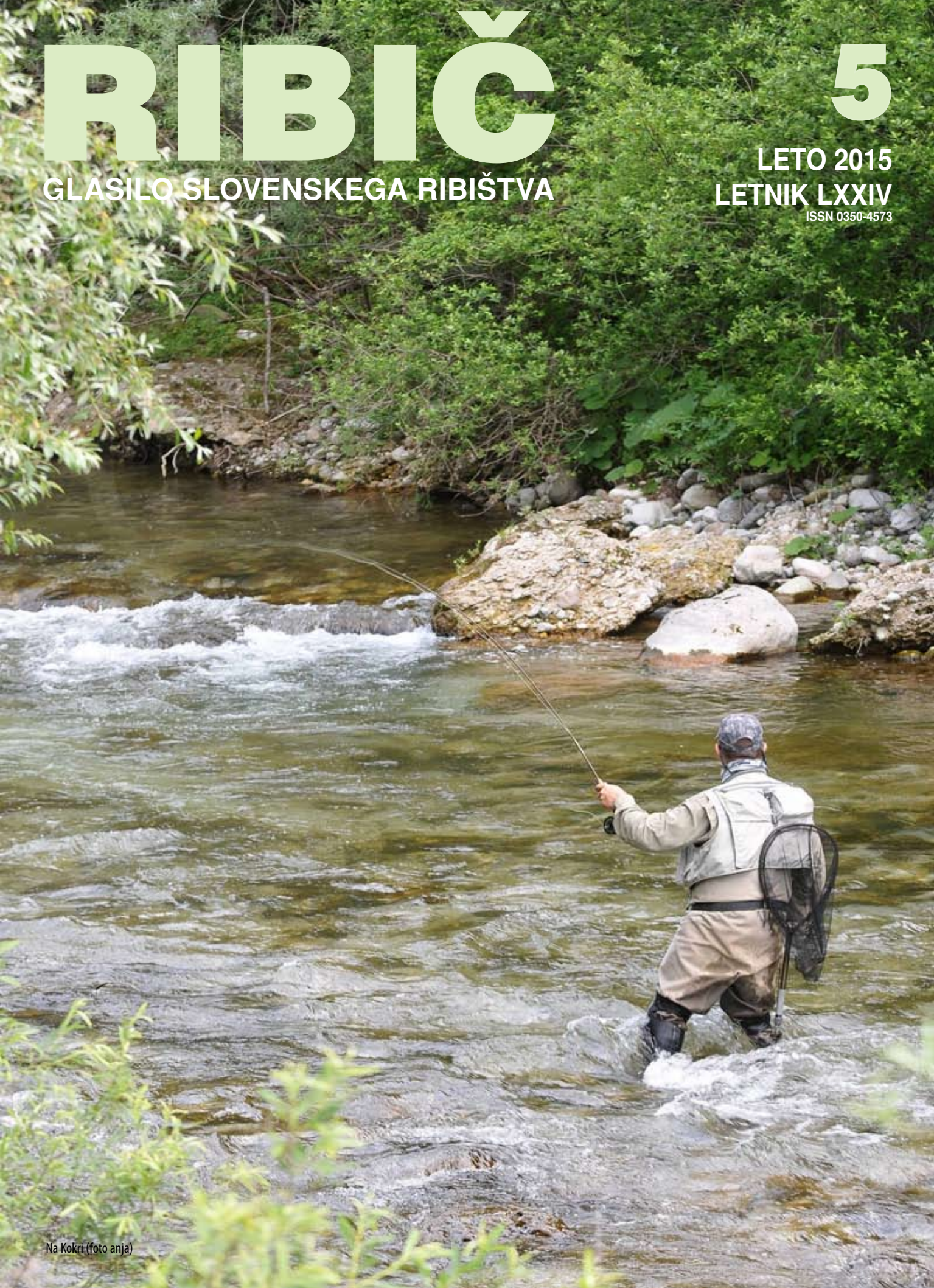

RIBIČ

5

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2015
LETNIK LXXIV
ISSN 0350-4573

POGLED IZ ZADNJE VRSTE

Kaj smo pravzaprav slovenski ribiči

27. marca je v Ljubljani potekala tretja seja Skupščine Ribiške zveze Slovenije. Od štiriinšestdesetih ribiških družin je bilo prisotnih štirideset zastopnikov, kar je po načelu, da ima vsak predstavnik toliko glasov, kolikor je članov v družini, ki jo zastopa, pomenilo, da se je Skupščine udeležilo 62,5 % članstva.

Delovni predsednik je sejo vodil brezhibno. Popolna tišina v minuti molka v počastitev spomina na vse, v minulem obdobju preminule ribiče, je name delovala domače, povezovalno in dostojno. Dnevni red je polzel od točke do točke brez večjih zatikanj. Tokrat je predsednik RZS nekajkrat govoril celo brez mikrofona, pa sem ga vseeno dobro slišal in razumel. Zdel se mi je bistveno bolj miren, jasen in odločen kot pred dvema letoma. Očitno so zelo turbulentni časi za nami. Izpostavil je kar nekaj področij delovanja, kjer bi kazalo stanje izboljšati. Pričakovane so spremembe koncesijskih pogodb, ribiči se srečujemo s škodljivimi in neodgovornimi posegi v vodotoke in naravo, pa imamo premalo moči, da bi jih vsaj omilili, če ne že preprečili. Stil finančnega poslovanja bo varčevanje. Medijska prepoznavnost ribičev je premajhna. Odziv na usposabljanje za vodstva RD je bil zelo slab. Komunikacije med RD in RZS bi lahko potekale bolje, kar včasih kaže na slabo komunikacijo znotraj posameznih RD, v kar pa se RZS ne bo vtikala. Iz povedanega sem dobil jasno sporočilo, da so RD samostojne in se povezujejo v RZS z enim samim namenom: da s skupnim nastopanjem povečajo svoj vpliv na trajnejše izboljšanje razmer za uspešno upravljanje z ribami in okoljem.

Tudi letos bo organizirano praznovanje dneva ribičev, ki ga kaže izkoristiti za promocijo. Proti koncu skupščine so bili razglašeni rezultati natečaja za najuspešnejše RD po številu mladih ribičev, ki so naša prihodnost. Podeljena so bila priznanja in nekaj praktičnih nagrad. Na prvem mestu po številu mladih je bila RD Litija, na drugem RD Cerknica, na tretjem RD Visoko, na četrtem RD Ormož in na petem RD Črnomelj.

In kaj naj ob tem še napišem o seji skupščine RZS?

Kot najvišji organ upravljanja krovne organizacije slovenskih sladkovodnih

Tretji seji skupščine RZS je prisostvovalo 40 predstavnikov ribiških družin.

Delovno predsedstvo so sestavljali Miro Mahnič (RD Žiri), predsednik Rado Jurač (RD Bistrica, Ilirska Bistrica) in Bojan Levai (RD Črnomelj)

ribičev naj bi v skladu s svojim statutom odločala o vsem najpomembnejšem, kar se je in se bo zgodilo v slovenskem sladkovodnem ribištvu v obdobju enega leta. Pa je res tako? Jasno, da ni. Slovenski sladkovodni ribiči, ki smo organizirani v RD, bi seveda to želeli, ampak časi, ki so nam omogočali vsaj enakopravno, če že ne enakovredno vplivanje na politiko slovenskega sladkovodnega ribištva, so očitno za nami. Zato niti ni čudno, da smo v družbi pomembnih igralcev, kot sta parlament in vlada, na ribiškem parketu v vlogi samozadostno nadebnega, da ne napišem nespodobno: trapastega nosilca pooblastil za upravljanje z državnim premoženjem, kot je ribji živelj, ter v družbi ribiške stroke – enotne, da Bog

pomagaj, in organizirane tako, da moramo za svoje preživetje prosjčiti in se prodajati, kakor vemo in znamo, pristale v vlogi pohlevnega izvrševalca vrste nalog, popolnoma skreganih z zdravo logiko ljubezni in spoštovanja do rib in narave v celoti samo zato, ker nas k takemu ravnanju zavezuje koncesijska pogodba. Vsi vemo, da je koncesija za **izkoriščanje** naravnih virov plačljiva zato, ker domnevno prinaša koristi in profit. Pa se vprašam, kakšne koristi in profit ima povprečni slovenski sladkovodni ribič, razen tiste, ki mu jo prinaša občutek, da je zanamcem pred brezobzirnim pljenjenjem kapitala obvaroval del narave in prebil nekaj ribolovnih dni za vodo ter tako potešil potrebo, ki se mu je milijone let pisala v gene. Sposobnost preživetja od narave in v naravi – ne za časa nekaj generacij, ampak dolgo, zelo zelo dolgo. No, ostane mu tudi grenak priokus neenakosti ob pogledu na ribiče turiste, ki brez posebnega izobraževanja in preverjanja znanja ob pomanjkanju notranje pripadnosti domačemu kraju zgolj z nakupom dovolilnice pobrskajo po vodi malo tukaj, malo tam in odletijo drugam.

In ker se zavedam, da smo slovenski ribiči samo del družbe, ki ni

v ničemer izvzet iz splošnega dogajanja in razmer pri nas, se mi ob pogledu na aktualna dogajanja in poti razvoja naše družbe v poosamosvojitvenem obdobju naravnost gabi pisati več o naših stanovskih težavah in stranpoteh. Ribiči smo žrtve barbarskega kvazikapitalizma postkomunistične družbe, ne pa njen vzrok, in vzroke bo morala družba kot celota najti in odpraviti slej ko prej. Do takrat pa združeni slovenski ribiči ne smemo prevzeti vloge brezzobega tigra, ki se lahko ukvarja samo še sam s sabo. Imamo rezultate, ki jih ne gre podcenjevati, premoremo pogum in vztrajnost za optimizem. Za pesimizem je vedno prezgodaj.

Besedilo: Tone Škrbec,
fotografiji: Igor Holy

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
MMiran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se
od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

KOMENTAR

Kaj smo pravzaprav slovenski ribiči
Tone Škrbec 122

AKTUALNO

Z glavo v zid ...
Rajko Zajc 124

Sestanek predstavnikov RZS pri ministru za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Igor Miličič 125

Kaj ogroža alpske reke
Borut Jerše 125

OHRANIMO NARAVO

Sprejet je nov program upravljanja območij
Natura 2000 za obdobje 2014–2020

Barbara Bric 126

Bo kralju voda odzvonilo?
Rajko Zajc 128

RIBIŠTVO

Skrivnostna plesen ogroža žabe po vsem svetu
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 130

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Ribogojni zavod v Bohinjski Bistrici
Dr. Romana Erhatič Širnik 132

PREDSTAVLJAMO VAM

»Ljubljana je zame najlepša, čarobna reka«
Borut Jerše 133

ZANIMIVOSTI

Čoln ORIGO 300 – rezultat slovenskega znanja
Jure Ušeničnik 135

DOGODKI

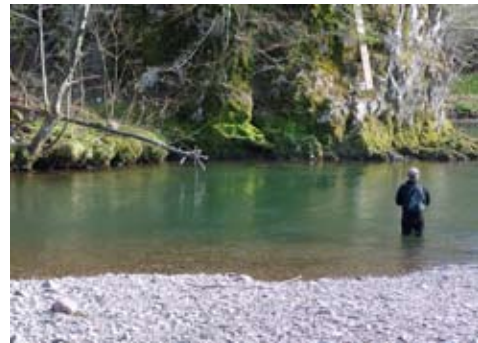
Ribiči gremo v korak s časom
Jure Ušeničnik 136

RIBIŠKI INFORMATOR

Ribiški informator 2 – 2015 137

ALI JIH POZNAMO

Muharska krasota pod obronki Blegoša
Jure Ušeničnik 143

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Ribe v glavi
Lenart Levičar Bahtjari 146

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Skupni ribolov na Ribnici in Obrhu
Vojko Štanfelj 149

Novo vodstvo RD Bistrica - Domžale
Dr. Tomaž Lavrič 149

EN DAN Z RIBIČI

Postrvja sobota
Lenart Levičar Bahtjari 150

NASVETI

Na Špico po belico
Jure Ušeničnik 153

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov
Vrtljiva naveza (Helicopter rig)

Radek Filip 156

OBVESTILA

Vabilo RD Barje
Popravek 158

V SPOMIN

Ivan Mirt 158

RIBIČI KUHAJO

Terine
Borut Jerše 158

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

Z glavo v zid ...

Ob izjemni količini padavin v Polhograjskem hribovju jeseni 2014 je zaradi naraslih pritokov narasla tudi reka Sora in dosegla najvišji izmerjeni nivo doslej. Njen tok je presegal tok Save ter s svojo rušilno močjo spodkopal in odnesel del leve brežine ob jezcu. Narasla voda je s svojo silovito močjo začela odnašati zemljino levega brega ob jezcu in zelo ogrozila medvoško plinsko postajo. Temu je sledila hitra interventna sanacija brežine ob njej.

Ko je voda nekoliko kupadla, smo ribiči RD Medvode opazili, da je narasla Sora popolnoma uničila ribjo stezo, ki je potekala po sredini jezcu. Odnoslo je njen spodnji del, narasla Sora jo je odložila nekaj metrov nižje od jezcu. Na mestu pod jezcu, kjer je bila steza sidrana z jeklenimi traverzami, zalitimi v beton, je narasla voda ustvarila globok tolmun. Posledično se je višina med zgornjim in spodnjim nivojem jezcu povečala več kot za meter. Trenutna zakonodaja izvajalca interventne sanacije ne zavezuje, da bi pred samo sanacijo obvestil Zavod za ribištvo Slovenije. Če bi bili strokovnjaki z Zavoda za ribištvo prisotni pri izvajanju interventne ureditve leve brežine, bi izvajalec sanacije lahko pustil del vodnega toka ob jezcu ter ga umiril z velikimi kamnitimi balvani in zasilna ribja steza bi bila narejena. Izvajalec je imel na tamkajšnjem mestu ves material, gradbeni stroj in delovno silo. Na uho mi je prišlo, da so s položenim kamnetom zaščitili območje plinske postaje, ribe pa da jih nič ne brigajo ...

Kot vsako leto sva bila s kolegom tudi letos zadolžena za popis dristišč sulca v Savi in Sori. Vsako sezono doslej, odkar v RD popisujemo dristišča, sva na Sori od jezcu v Medvodah do jezcu v Goričanah zabeležila več kot dvajset parov sulcev. Letos, ko na jezcu v Medvo-

Ribje steze na jezcu (v sredini) ni več. Za sulce, ki jih drstni nagon vleče na primerna mesta po toku navzgor, je zdaj to dejanska pot »z glavo v zid« ... (Foto: R. Zajc)

Poskusi sulcev, da bi preskočili jez, so se končali na skalah. (Foto: Bernard Semrajc, Zavod za ribištvo Slovenije)

dah ni več ribje steze, sva opazila le štiri pare. Povečalo pa se je število sulcev pod jezcu, ki so z obupnimi skoki v sam jez skušali priplavati navzgor po toku reke Sore. V eni uri sva opazila tudi po štiri skoke sulcev, ki so se končali v betonski steni jezcu

ali v ostrih skalnih čerih. Ob pogledu na brezupen poskus, da bi prečkali betonsko pregrado na reki, so se sulci zasmilili tudi sprehajalcem, ki so z otroki opazovali jato velikih rib. Tretjega aprila sem opazil sulca, dolgega več kot meter, ki je miroval

v vodi ob bregu. Ko sem se mu približal, se me ni nič bal, ob podrobnejšem pogledu pa sem spoznal vzrok nenavadnega stanja: prek temena glave je imel 10 cm dolgo rano. Prepričan sem, da se je poškodoval pri poskusu prečkanja jezcu. Naslednji dan ga nisem več opazil.

Zgrožen sem, kako človek z nepremišljenimi ali ozkogledimi ukrepi preprečuje kralju naših vodá dostop do najljubših mest za svatbeni ples. Zato ob tej priložnosti pozivam vse institucije v državi – vladne in ne-

vladne – k čimprejšnji zagotovitvi razmer, da bodo sulci in druge ribe iz Save še naprej enkrat na leto obiskovali dristišča v Sori. Vse do letos s tem že od nekdaj niso imele težav ...

Rajko Zajc

Sestanek predstavnikov RZS pri ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

21. aprila 2015 smo se predstavniki RZS – predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl, podpredsednik RZS Djordje Vučković, predsednik Komisije RZS za pravna vprašanja Peter Solar in sekretar RZS Igor Miličič – sešli z ministrom za kmetijstvo mag. Dejanom Židanom in vodstvom Direktorata za gozdarstvo lovstvo in ribištvo. Prisotni so bili mag. Tanja Strniša, državna sekretarka MKGP, Jošt Jakša, generalni direktor Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Matej Zagorc, vodja sektorja za lovstvo in ribištvo, in Dušan Bravničar, sekretar Direktorata.

Predstavniki RZS so predstavili trenutno najbolj pereče teme, ki neposredno zadevajo delovanje vseh ribiških družin. To so: sprejetje Programa upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije 2010–2021, vprašanje gradbenih in drugih posegov v ribiške okoliše in podpora interesov sladkovodnega ribištva do drugih državnih institucij, problematika plačevanja vodnih pravic za ribnike, pa tudi sistemska rešitev upravljanja z ribjim življem na mejnih rekah z R Hrvaško.

V razpravi so se prisotni strinjali, da država (natančneje: MKGP) Program upravljanja rib, ki bo imel velik vpliv na sprejemanje novih ribiško-gojitvenih načrtov, pripravlja oz. sprejema že (pre)dolgih osem let. Podprli so tudi idejo, da je treba program pripraviti na način, da se bo z njim strinjala vsa zainteresirana javnost – tako RZS kot tudi preostale organizacije, ki so posredovale svoje pripombe na njegov osnutek. Naj zapišemo, da je RZS ob dolgoletnih pripravah omenjenega dokumenta, ki je bil januarja letos le posredovan v javno obravnavo, vedno dajala konstruktivne predloge na določila Zakona o sladkovodnem ribištvu in druge zakonske akte. Končni sklep srečanja je, da se pred zaključnim pošiljanjem Programa v potrditev DZ organizira medresorski sestanek, na katerem bodo uskladili programske pobude vseh deležnikov z obrazložitvami o njihovi primernosti vključitve v uradni dokument. Predstavniki MKGP so izrazili tudi upanje, da bo s sprejetjem Programa sistemsko rešeno tudi vprašanje ribiškega upravljanja na mejnih vodotokih, na katerega predstavniki slovenskih ribičev opozarjamo že več let, rešitev na državni ravni pa še ni. Ob tem lahko dodamo, da so obmejne RD povečini v dobrih odnosih s hrvaškimi sosedmi, kar sicer pomeni dobro popotnico, ne pa nadomestilo meddržavnemu sporazumu o ribiškem upravljanju na mejnih rekah.

Pri vprašanju gradbenih in drugih

posegov v vodotoke smo predstavniki RZS izpostavili željo po večji vključenosti organov ministrstva pri varovanju življenjskega prostora domorodnih ribjih vrst, saj ribiči ne želimo biti edini, ki opozarjajo na uničevanje habitatov ribjih vrst, katerim smo priča ob izvajanju protipoplavnih del v zadnjega pol leta. Ribiči si pri tem želimo, da se bo ministrstvo pri obrambi interesov za zaščito habitatov domorodnih vrst rib v javnosti pojavljalo večkrat in glasneje, kot je bila praksa doslej. Prisotni smo sklenili, da bo MKGP za dolgoročnejšo rešitev te, za ribiče ključne problematike, v kratkem opravilo medresorski pregled izvajanja načrtov protipoplavnih del.

Od sprememb Zakona o vodah v letu 2012, potrebnih zaradi prilagajanja zakonodaji EU, je država kot koncedent posegla v obstoječe koncesijsko razmerje s koncesionarji (64 ribiških družin) za ribiško upravljanje, kar so najbolj občutile predvsem RD na vzhodu Slovenije, ki imajo več ribnikov v svojem ribiškem okolišu. Negativna posledica te zakonske spremembe je bila zahteva države po plačilu vodnega povračila za uporabo omenjenih ribnikov. V praksi to pomeni, da morajo določene RD poleg že znatnega zneska koncesijne za ribiško upravljanje plačevati še vodno povračilo. Skupni znesek obeh koncesijskih dajatev presega letni

proračun večine RD, zato je taka praksa nepravilna do vloženega dela ribičev, ki so marsikatero gramoznico s trudem iz smetišča spremenili v habitat, primeren za ribe in druge vodne ter obvodne živali. Na sestanku smo se vsi prisotni strinjali o nesprejemljivosti take prakse, zato so se predstavniki MKGP zavezali k dolgoročni ureditvi vprašanja dvojnega plačevanja koncesijskih dajatev, ki jih upravljavke – RD plačujejo državi, na prvem sestanku v maju 2015 s predstavniki ministrstva za okolje.

Na sestanku smo sprejeli skupno pobudo, da se v sklopu Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo MKGP ustanovi posebno posvetovalno telo za sladkovodno ribištvo, na katerem se bomo predstavniki slovenskih ribičev redno (dvakrat na leto) srečevali in usklajevali vprašanja ribiškega upravljanja, ki zaradi svoje obsežnosti zadevajo več različnih državnih resorjev hkrati.

Predstavniki RZS lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je sestanek pokazal razumevanje in naklonjenost predstavnikov resornega ministrstva za reševanje ribiške problematike. Skrbno pa bomo spremljali izvajanje sklepov sestanka z upanjem, da se pozitivni učinki čim prej pokažejo pri vsakdanjem delu vodstev ribiških družin.

Igor Miličič,
sekretar RZS

Kaj ogroža alpske reke

Evropska ribiška zveza EAA je na sestanku delovne skupine za sladkovodno ribištvo, ki je bil v Nantesu v Franciji 9. aprila, sprejela stališče z naslovom Kaj ogroža alpske reke. Dokument je bil sprejet okviru aktivnosti delovne skupine za alpske vode, ki jo sam vodim v okviru upravnega odbora EAA. Stališče sta pripravili Barbara Bric in Maša Čarf z Zavoda za ribištvo

Slovenije, podprli pa so ga Ribiška zveza Slovenije, ARGEFA – Delovna skupnost ribiških zvez alpskih ribiških držav in WWF – Svetovni sklad za naravo. Ribiške zveze alpskih držav bodo s stališčem seznanile svoje vlade. Bralce glasila Ribič bomo z vsebino stališča seznanili v naslednji številki glasila Ribič.

Borut Jerše

Sprejet je nov program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2014–2020

V okviru projekta LIFE + je potekala priprava Programa upravljanja Nature 2000 za obdobje 2014–2020 (LIFE11 NAT/SI/880). Nosilni partner projekta je Ministrstvo za okolje in prostor. Pri projektu skupaj s še štirimi partnerskimi inštitucijami (Zavod RS za varstvo narave, Inštitut za vode RS, Zavod za gozdove, Kmetijsko gozdarska zbornica) kot partner sodeluje tudi Zavod za ribištvo Slovenije, ki je v projektu sodeloval pri vsebinah, povezanih z ribami in ribištvom.

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice Evropske unije. Njen namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti z varovanjem habitatov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, ki so v Evropi redke ali ogrožene. Zakonski podlagi za vzpostavljanje območij Natura 2000 sta evropski direktivi, in sicer Direktiva o ohranjanju prostoživečih ptic ter Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov in prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst. Vrste in habitatni tipi, zaradi katerih so bila opredeljena posamezna območja Natura 2000, so kvalifikacijske vrste in kvalifikacijski habitatni tipi. Med kvalifikacijske, tako imenovane vrste Natura 2000, spada 29 vrst rib, med katerimi so tudi nekatere ribolovne (slika 1), večina pa ni ribolovno zanimivih (slika 2).

Direktivi, na podlagi katerih je nastalo omrežje Natura 2000, določata tudi, da so države članice dolžne določiti ukrepe za ohranja-

Slika 1: Platnica (*Rutilus virgo*, levo) in grba (*Barbus plebejus*, desno) sodita med ribolovne vrste Natura 2000. (Foto: arhiv ZZRS)

nje vrst na območjih Natura 2000, za katera so bile določene. Varstvene ukrepe države članice določijo v načrtih upravljanja, ki

jih sprejmejo posebej za območja Natura 2000, ali pa ukrepe zajamejo v drugih postopkih načrtovanja. V državah članicah je prak-

sa glede tega različna. V Sloveniji je razvit sistem sektorskega načrtovanja za naravne vire ribištva, voda, gozdov in lovstva. Zato je

Slika 2: Med vrste rib Natura 2000 spadajo tudi kapelj (*Cottus gobio*, levo zgoraj), zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*, desno zgoraj), pegunica (*Alburnus sarmaticus*, levo spodaj) in upiravec (*Zingel streber*, desno spodaj). (Foto: arhiv ZZRS)

prvi Operativni program upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji za obdobje 2007–2013 predvidel izvajanje ukrepov upravljanja z območji Natura 2000 prek sektorskih načrtov. Ker so članice EU leta 2014 vstopile v novo sedemletno obdobje načrtovanja in financiranja, je bilo treba pripraviti tudi nov program upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji za obdobje 2014–2020.

Priprava novega programa upravljanja z območji Natura 2000 se je začela z analizo izvajanja programa prejšnjega obdobja. Analizi je sledilo obsežno strokovno delo, v katerem smo v sodelovanju med strokovnjaki za posamezne živalske in rastlinske vrste in Zavodom za varstvo narave oblikovali in

predlagali cilje ter ukrepe za upravljanje območij Natura 2000.

Oblikovani cilji in ukrepi za območja Natura 2000 so bili v letu 2014 predstavljeni ključnim deležnikom s področja gozdarstva, kmetijstva, urejanja voda, ribištva, razvoja in znanosti. Na javnih predstavitev zbrane pripombe so bile do največje mogoče mere upoštevane pri pripravi osnutka programa za prihajajoče obdobje načrtovanja. Cilji in ukrepi za vrste in habitatne tipe Natura 2000 na posameznih območjih Natura 2000 so bili zbrani v obsežno bazo podatkov, ki je bila izhodišče za osnutek programa upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji v obdobju 2014–2020.

V Programu upravljanja z območji Natura 2000 v obdobju 2014–2020 so bili določeni tudi cilji in ukrepi za vrste rib Natura 2000, ki se bodo vključevali v nove načrte upravljanja z vodami in v ribiškoogojitvene načrte.

Poleg varstvenih ciljev in ukrepov se s programom upravljanja določajo prednostni projekti za doseganje ciljev območij Natura in za izkoriščanje priložnosti območij Natura 2000 (lokalni oziroma regionalni razvoj, delovna mesta in gospodarska rast ter ohranjanje kulturne dediščine). Program je tudi podlaga za črpanje dela evropskih sredstev. Postavlja namreč izhodišče za izvajanje dveh prednostnih naložb v Operativnem programu za izvajanje

Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 in integriranih projektov LIFE. Program določa tudi raziskave in monitoring za ciljne živalske in rastlinske vrste ter habitatne tipe. Novi Program upravljanja z območji Natura 2000 bo tako za novo sedemletno obdobje določal podrobne varstvene cilje in ukrepe za vsako od 354 območij Natura 2000 v Sloveniji ter nosilce in finančne vire. Z njim bodo določeni tudi projekti, s katerimi želi Slovenija doseči cilje in izkoristiti priložnosti območij Natura 2000 za lokalni razvoj, delovna mesta in gospodarsko rast ter za ohranjanje kulturne dediščine.

Barbara Bric,
Zavod za ribištvo
Slovenije

Bo kralju voda odzvonilo?

Oktober 2015 bo minilo dve leti, odkar sem v Ribiču, 10/2013 (str. 284 in 285), objavil prispevek z naslovom Reka Sava in HE. V njem sem pisal o negativnih posledicah izgradnje HE na reki Savi. Takrat sem navedel, da je TE Trbovlje v težavah, ker ne more prodati proizvedene električne energije, saj je bila cena previsoka, zato ni bila tržno zanimiva. Ni bila konkurenčna ceni elektrike, pridobljene v HE na naših rekah.

Ni minilo dve leti, ko je TE Trbovlje prenehala delovati. Ob tem se poraja vprašanje, kako bo oz. ali je uspešno delovanje TEŠ 6 v Šoštanju. Morda pa bo Elektro Slovenije z nižjo ceno elektrike, pridobljene iz HE, kompenziralo cenovno nekonkurenčno elektriko iz TEŠ 6 ...

Stroka je že večkrat pojasnila, kako negativno vpliva na okolje postavitve takšnih hidroenergetskih objektov. Za jezom se povsem spremeni struktura dna reke zaradi ogromne količine mulja, ki se nabere z leti. Kakovost vode se zato slabša, vodni živelj, ki je dotlej bival tod, sčasoma izgine. Takšna akumulacija s svojo spremenjeno kakovostjo vode prav gotovo negativno vpliva tudi na podtalnico. HE s svojo umestitvijo v prostor za vedno preprečijo selitve rib na drst. Izgradnja še tako kakovostne ribje steze ni zagotovilo, da si jo bodo ribe izbrale za svojo. Pa četudi bi jo sprejele in bi po njej priplavale v akumulacijo, tam ne bi našle življenjskega okolja, ki bi jim ustrezalo. Ribiči vemo, da takšno akumulacijo v večjem številu vzamejo za svoj dom ribojede ptice; to so veliki kormoran, veliki žagar ter vse vrste čapelj in rečnih galebov. Tako umetno vnesemo vpliv teh ptic na ribji živelj še v območje, kjer jih prej ni bilo. S postavitvijo jezusa pa se negativni vplivi ne širijo samo gorvodno,

ampak tudi dolvodno. Jez HE preprečuje reki prodonosnost. Nižje od jezusa voda samo še odnaša, struga reke pa se v nekaj letih poglubi in dobi značaj kanala. Posledično se poveča tok vode in zaradi velikega nihanja pretoka izginjajo razmere, v katerih se lahko obdrži ribji drobiž. Zato se zmanjša stalež vseh vrst rib.

Takšen primer lahko vidimo na reki Savi pri Brodu pod Šmarno goro. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja smo otroci prihajali na breg reke, ki je bila obdan s prodom in mivko. Na tistem delu je bilo dno Save prodnato. V malo globlji vodi so se spomladl drstili sulci, kasneje lipan, na mestih, kjer se je voda prelivala prek proda – podobno kot v malo večjem potoku – pa se je drstilo ogromno podusti. V poletnih mesecih je v zalivčkih in zalivih, ki so se globoko zajedali v obalo, našlo svoje zatočišče toliko mladice, da ni bilo videti dna. Spominjam se, da so skrajni konec zaliva, ki je bil najbolj ozek in plitev, naseljevale »iglice«, nato pa se je struktura velikosti ribic in rib večala vse do povezave zaliva z matično strugo. Zdaj omenjeni predel Save kaže podobo kanala, obdanega z betonsko škarpno, gladina vode pa je padla za nekaj metrov. Pravi čudež je, da ribe še kljubujejo takšnim razmeram. Njihovo število pa se je zelo zmanjšalo.

Ribiči in stroka si zelo prizadevamo za ohranitev habitata na srednji Savi. V tem območju se sulec in preostale ribe še lahko prosto gibljejo in tudi zato ta predel Save spada v območje Natura 2000. Hidroenergetski lobi si na vso moč prizadevajo, da bi tudi v tem predelu Save zgradil verigo HE. V tem območju in v predelu Save med Radovljico in Kranjem imajo sulec in druge ribe še možnosti za naravno razmnoževanje in prosto gibanje. Oba predela Save sta v srednji Evropi še edini območji take razsežnosti, da se sulec še uspešno naravno razmnožuje. V Nemčiji in Avstriji so s HE tako prizadeli vode, da stalež sulca vzdržujejo samo še z vlaganjem.

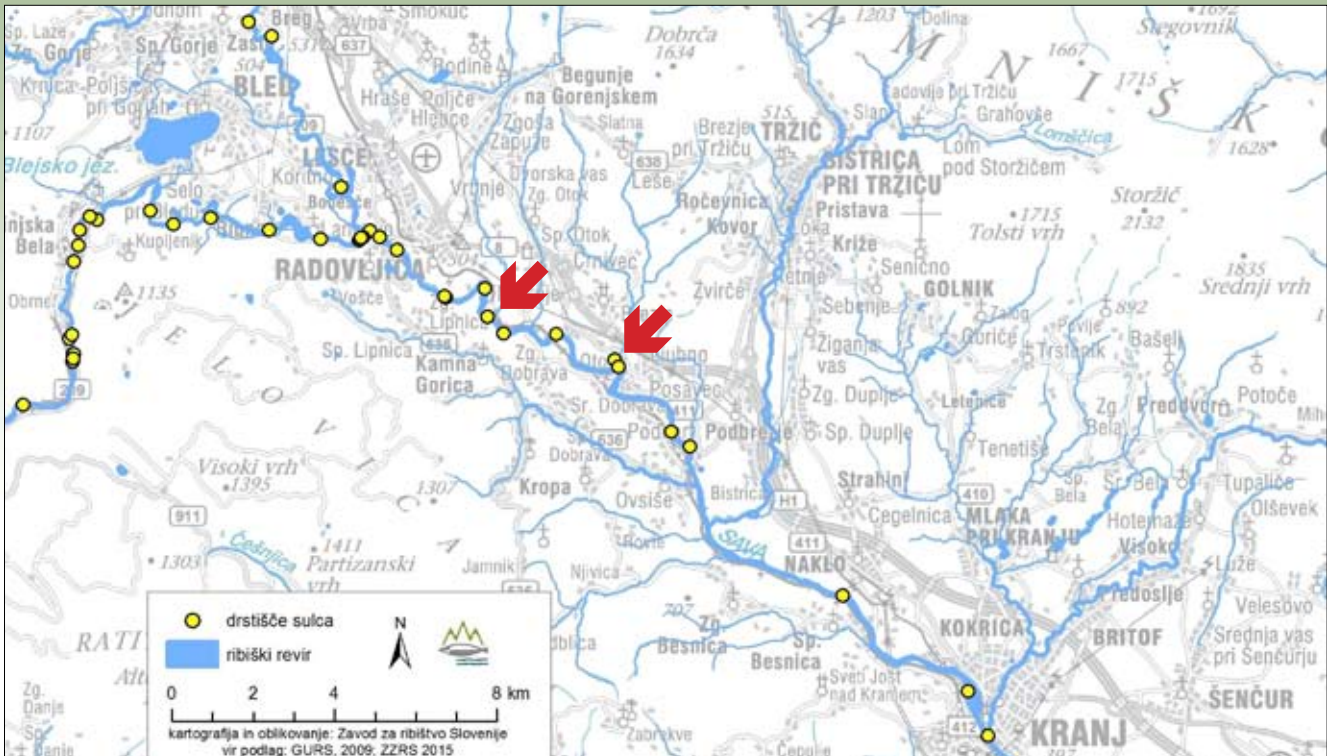
Očitno je nekdo presodil, da bi na lažji način pridobil soglasja za postavitve HE Globoko na Savi, saj ta del ne spada v območje Natura 2000. Poraja se mi tudi vprašanje, če je razlog za novo gradnjo ta, da se je zelo zmanjšala zmogljivost pridobivanja električne energije v HE Moste, HE Mavčiče in še zlasti HE Zbilje, saj so njihove akumulacije že dodobra zapolnjene z muljem. Najlažja rešitev te težave je očitno zgraditi novo HE. Država Slovenija kot lastnik nima ne denarja ne ideje, kako bi se rešili nakopičenega mulja. V preteklosti so iz HE Moste dvakrat spu-

Kredar (levo), eden izmed najlepših koticov na radovljiškem delu Save. Po izgradnji HE Globoko ga ne bo več. (Foto: R. Zupanc)

Nastala bo akumulacija z obilico cvetočih alg in motno zeleno, smrdečo vodo. (Foto: R. Zajc)

Puščici označujeta predel Save, na katerem bi po izgradnji HE Globoko nastalo akumulacijsko jezero. Vplivno območje bi bilo dejansko še bistveno večje, saj bi nižje od jezua voda odnašala rečni prod (novega donosa namreč ne bilo več), struga reke pa bi se zaradi tega v nekaj letih poglobila in postala odvodni kanal.

Drst sulcev. Tudi taki prizori bodo za vselej izginili iz radovljjskih revirjev. (Foto: T. Mravljec)

stili strupeni mulj po Savi navzdol, kar je obakrat povzročilo popoln pogin rib vse do Ljubljane. Ves mulj pa je v kratkem času zapolnil akumulacijo HE Zbilje.

Hydroenergetski objekt HE Globoko naj bi bil zgrajen kakšnih 500 m nad mostom v Globokem, v soteski z lokalnim imenom Čajnar. HE Globoko naj bi delovala z močjo manj kot 10 MW. Predvideni odvzem vode iz vodotoka Save znaša do 60 m³/s. Po podatkih hidrološke službe je delovanje takšne HE točkoven, velik in povraten odvzem vode iz Save prek vsega leta. V Savskih elektrarnah pravijo, da bi bila

razdalja med gorvodno in dolvodno mejo vplivnega območja načrtovane izgradnje približno 3,2 km. Ta podatek – vsaj dolvodno – ni točen, saj ribiči opažamo, da se ta vpliv razteza kar nekaj 10 km dolvodno, kadar vodo iz HE Moste in HE Mavčiče spustijo oz. zaprejo do dovolj-nega najmanjšega pretoka. Gladina vode lahko v kratkem času naraste ali upade od 40 do 70 cm, in to nekajkrat na dan. Takšno nenadno nihanje gladine vode je zelo pogubno za ribji drobiž, saj se ne more tako hitro odzivati in se umakniti v globljo vodo. Majhne ribice ostanejo na

suhem ali pa so ujete v majhnih lužah, ki čez čas presahnejo. Nenaden upad vode zelo prizadene podusti v času drsti, saj velikokrat ostanejo na suhem, posledično pa še ikre, ki so prilepljene na kamnito podlago. Ribe tako utrpijo dvojno škodo. S takimi primeri se vsako leto soočajo ribiči v RD Medvode.

Z morebitno postavitvijo HE Globoko in prizadetjem struge Save bi za vedno izginil predel, ki je edinstven življenjski prostor ogroženim vrstam rib. Ribiči naspotujemo vsem posegom v tem predelu Save, katerega neprecenljive vrednosti se očitno bolj zavedajo tujci kot mi. Kolega mi je povedal, da mu je ribič, s katerim sta skupaj lovila sulca, dejal: »Za vsako ceno ohranite ta predel Save, mi smo z elektrarnami že vse zaj...«

Zavod za zaščito narave RS sta izdala negativni mnenji za izgradnjo HE Globoko, utemeljeni s strokovnimi podlagami. Ribiči in stroka nestrno pričakujemo, kakšno mnenje bo izdala ARSO. Pričakujemo tudi odločno podporo naše krovne organizacije RZS, ki je doslej ni bilo še nikjer zaslediti. Ribičem RD Radovljica ni vseeno, kakšno Savo bodo zapustili svojim otrokom in vnukom.

P.S.: Edini primer okolju sprejemljive elektrarne na reki Savi je več kot sto let stara HE Brod z močjo 1 MW. Je pretočnega značaja in celo blagodejno vpliva na okolje. Naši dedje so znali in hoteli sobivati z naravo ...

Rajko Zajc

Skrivnostna plesen ogroža žabe po vsem svetu

Na prvi pogled žabe morda ne sodijo v vsebine o ribah, so pa del vodnega ekosistema in povezane z njim. Bolezni žab so podobno kot bolezni rakov obravnavane skupaj z boleznimi rib v svetovnem kodeksu za bolezni vodnih živali – OIE Aquatic Animal Health Code. Po vsej verjetnosti žabe za ribiče niso ravno glavna zanimivost, bodo pa verjetno prav oni tisti, ki bodo prvi opazili, da je z žabami nekaj narobe.

Leta 2004 je bila opravljena študija, v kateri so ugotovili, da je tretjina (32 %) vseh dvoživk na svetu ogroženih, kar je ena največjih ogroženosti vretenčarjev v zgodovini. Po navadi so živali ogrožene zaradi izgube življenjskega prostora (habitata), dvoživke pa izumirajo tudi v neprizadetih okoljih, kar velja po vsej verjetnosti pripisati plesni *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd), imenovani tudi chytrid., bolezen, ki jo povzroča, pa se imenuje chytridiomycosis. V nadaljevanju sestavka bomo uporabljali uveljavljeno kratico Bd ali pa jo bomo imenovali kar plesen.

Plesen so ugotovili v Avstraliji, Ameriki, Afriki in Evropi. Zlasti dobro uspeva v goratih, vlažnih in hladnih predelih, kjer so zaradi te plesni izumrle nekatere endemične (omejene na določeno območje) vrste žab. V Avstraliji je v nekem gorskem predelu v dvajsetih letih izumrlo 67 % od 110 vrst harlekin-skih žab in prav tako tudi na nekem območju v Panami. Zagotovo je podobnih izumrtij še veliko več, vendar so neevidentirane zaradi težke dostopnosti prizadetih območij. Plesen *Batrachochytrium dendrobatidis* so prvič ugotovili leta 1938 v Afriki pri žabah vrste *Xenopus spp.*, čez 23 let pa tudi pri žabah zunaj Afrike, kamor so jih raznesli s trgovanjem. Te vrste žab so tedaj namreč množično uporabljali za izvajanje testa nosečnosti, pri katerem so v žabo vbrzgali urin preiskovane ženske, test pa je bil pozitiven, če je žaba začela proizvajati jajčeca. Tudi potem, ko so ta test opustili, so omenjene žabe uporabljali kot model v znanstvenih raziskavah za proučevanje imunologije, embriologije in kasneje še molekularne biologije. Razen z žabami iz Afrike se je plesen širil tudi z ameriško žabo *Rana catesbeiana*, ki je s plesnijo okužena, sama pa ne zboli, kar je za širjenje okužbe lahko še večje tveganje. Ta vrsta žabe je namreč ena najbolj priljubljenih za prehrano ljudi, s katero po svetu množično trgujejo in je po vsej verjetnosti po nesreči »ušla« v naravo. Za prehrano ljudi uporabljajo tudi druge vrste žab, ki jih bodisi lovijo v naravi ali pa jih gojijo na farmah. Največje zrejevalke žab so azij-

ske in latinskoameriške države, Severna Amerika, Evropa in azijske države pa največje potrošnice. Po podatkih svetovne organizacije za kužne bolezni živali (OIE) se bo tovrstna trgovina še večala, brez povečane ozaveščenosti in višjih zdravstvenih standardov pa se bodo posledično neizogibno širile tudi kužne bolezni. OIE predvideva, da globalna trgovina znaša okoli vsaj 5 milijonov žab na leto, kar je še vedno precej podcenjena številka, saj je promet v resnici vsaj še enkrat večji. Poleg trgovanja zaradi prehrane ljudi so tveganje za širjenje okužbe tudi okrasne žabe, s katerimi trgujejo zaradi uporabe v domačih terarijih in jih lahko kupimo v trgovinah za živali. Uradnih številc sicer ni, ocenjujejo pa, da takih žab prodajo na leto vsaj šest milijonov. Na Bd so bile pozitivne tudi dvoživke v živalskih in okrasnih vodnih vrtovih po vsem svetu. Dodatna prenašalca plesni sta še okužena zemlja in voda, ki spremljata transport drugih živali, na primer ptičev, rib in drugih vodnih živali. Ko je plesen enkrat vnosen na območje, na hitrost njenega širjenja potem vplivajo gostota naselitve dvoživk, njena starostna struktura in okolje, zlasti nizke temperature. Še največji vzrok za širjenje plesni je njena izjemna neselektivnost pri izbiri gostiteljev, pri čemer veliko vrst dvoživk, čeprav okuženih, ne zboli, so pa rezervoar okužbe za ranljivejše vrste. Na širjenje predvidoma vplivajo tudi spremembe v okolju, na primer redčenje ozonske plasti in posledično večja izpostavljenost žab UV-žarkom ter kemijsko onesnaženje. Dvoživke, ki so ogrožene že zaradi sprememb v okolju, dokončno uniči bolezen, kar se je zgodilo v nekaterih predelih Avstralije in Amerike. Izumrtje žab v tamkajšnjih predelih vpliva tudi na spremembe in porušenje širšega ekosistema. Žabe namreč jedo mrčes, ki je prenašalec bolezni ljudi. V tropskih predelih se velike žabe prehranjujejo tudi z glodavci, ki posredno skrbijo za manjšo pojavnost bolezni ljudi. Po drugi strani pa so žabe vir prehrane za kače, ptiče in sesalce, ki jim zaradi izumiranja žab zmanjkuje hrane in njihova populacija se zato manjša. Zaradi

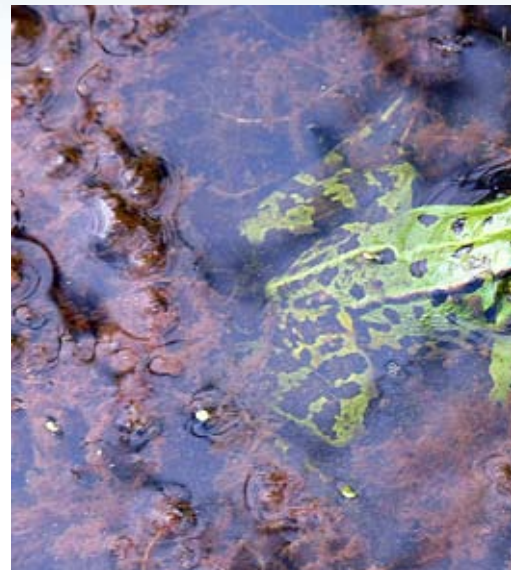

Foto: Peter Rojc, Foto klub Mavrica, Radomlje

plesni je ne nazadnje ogroženo tudi trgovanje z žabami za prehrano ljudi in okrasne živali. Zaradi vseh tveganj, ki smo jih navedli, je bila leta 2001 plesen *Batrachochytrium dendrobatidis* uvrščena na seznam bolezni svetovne organizacije za kužne bolezni OIE. Tokrat je bilo prvič, da je je omenjena organizacija na seznam uvrstila povzročitelja prostoživečih dvoživk. Enotna navodila, ki so predpisana in veljajo za vse bolezni, ki so na seznamu OIE, so še vedno v pripravi, saj o tej plesni ne vemo prav veliko. Kljub temu so plesen uvrstili na seznam, da so v vmesnem obdobju lahko predpisani in obvezni vsaj ukrepi za preprečevanje nenadzorovanega širjenja. Temeljno priporočilo je, da je treba dvoživke v mednarodnem prometu pri prihodu na novo območje namestiti v posebne zabojnike (karanteno), vodo, zemljo, rastline in morebitne odpadke, ki nastanejo pri transportu, pa razkužiti. Drugo priporočilo je redno ugotavljanje okužbe dvoživk na posameznih območjih ter omejevanje premikov živali in ljudi z okuženih predelov. Da bi čim prej izvedeli kaj več o tej skrivnostni plesni, ki je v določenih razmerah za dvoživke lahko usodna, po svetu potekajo številne

raziskave, s katerimi poskušajo ugotoviti način odстранjevanja plesni v naravi ali naselitvi odpornih vrst žab. Rešitev je morda tudi v cepivih. Dokler ne ugotovijo praktičnih napotkov in rešitev, lahko samo upamo, da bodo žabe v naravi preživele. Znaka okužbe z Bd (*chytridiomycosis*) sta vidno tanjšanje rožene plasti povrhnjice in neobičajno večanje števila celic v povrhnjici. Poroženel sloj kože postaja nepravilen, ker tik pod povrhnjico izgineva tkivo, v praznih prostorih pa so zoosporangiji (posodica, v kateri nastanejo spore) in ostanki epitelnih (krovno tkivo) celic.

Rezultat tega procesa je luščenje zgornje plasti kože in nastanek kožnih ran. Najbolj so prizadeti prsti in trebušni del telesa, posebno še bolj prekrvavljen medenični predel, kjer potekata resorpcija vode in osmoregulacija in se navadno dotika tal, ko žaba počiva. Smrt nastane zaradi zastrupitve s strupi, ki jo izloča plesen. Drugi znaki bolezni so še nepravilna drža, pasivnost, izguba refleksov, krči, pordelost kože in iztegnjene zadnje noge. Pri sekciji poginulih žab opazimo krvavitve po koži, mišicah in v očeh. Veliko je tudi znanstvenih raziskav in razprav, zakaj je sploh nastalo množično obolevanje žab. Še vedno namreč ni jasno, ali so žabe začele zboleovati, ko so bile domače žabe izpostavljene novemu povzročitelju, kar je značilno za porajajoče bolezni (emerging diseases), ali pa je bil povzročitelj v okolju od nekdanj. Zaradi sprememb v okolju, zlasti podnebnih sprememb in kemijskega onesnaževanja, pa se je spremenil odnos povzročitelj – gostitelj in so zato postale žabe dovzetnejše za okužbo. Slednja teorija je zelo verjetna, saj so s testiranjem starih muzejskih žab ugotovili, da je plesen obstajala že mnogo prej, kot je bilo evidentirano obolevanje. Še vedno pa obstaja možnost, da je plesen povzročala

bolezen, še preden so sploh opazili in začeli beležiti zmanjševanje žabje populacije. Plesen *Batrachochytrium dendrobatidis* lahko ugotovimo v najrazličnejših okoljih, smrtnost žab pa se pojavlja v glavnem v hladnejših obdobjih. V laboratorijskih razmerah plesen dobro uspeva pri temperaturah od 4 do 25 °C, pri temperaturah 28 °C in več ter pri temperaturi pod 10 °C pa se njena rast upočasni ali sploh preneha. V toplejših predelih žabe poleti umirajo v višjih predelih, pozimi pa v nižinah. Ugodna kislost plesni (pH) je od 6 do 7, kar je v sladkovodnih sistemih običajno. V drugačnih razmerah se rast plesni sicer upočasni, vendar pa lahko preživi v gostitelju, zaščitena pred zunanjimi vplivi. Spore Bd se širijo z vodo, na suhem pa v treh urah propadejo. Ker jim bolj ustrezajo nizke temperature, bolje preživijo v potokih kot v ribnikih, kar sovпада z dejstvom, da so največji upadi pri vrstah, ki uspevajo v takem okolju. Bd razen žab okužuje še salamandre in pupke, skupaj najmanj 200 vrst iz štirinajstih družin. Pri žabah so mnogo bolj izpostavljene in ranljive vrste, ki so vse življenjske navezane na vodo, kot tiste, ki živijo na kopnem in so na vodo vezane le njihove razvojne oblike. V Evropi so Bd prvič ugotovili v gorovju Peñalara v Španiji, kjer so ugotavljali tudi smrtnost žab. Plesen je ugotovljena tudi na Portugalskem, v Italiji, Franciji, Švici, na Poljskem, Češkem, Madžarskem, v Romuniji in tudi v sosednji Avstriji. Vide ti je, da je razširjena po vsej Evropi, potrebne pa so še nadaljnje študije, da bi razumeli izvor, način širjenja in morebitni vpliv na zmanjšanje populacije dvoživk. Veliko okuženih dvoživk so ugotovili v Španiji in na Portugalskem. V Nemčiji so Bd ugotovili pri enajstih avtohtonih žabah, štirih pupkih in enem salamandru na 64 območjih od 181 preiskovanih. Med letoma 2003 in 2011 so na prisotnost Bd preiskali 3450 vzorcev, pozitivnih pa je bilo 284. Plesen je torej v Nemčiji, zlasti na nekaterih območjih, kar precej razširjena. Čeprav klinični izbruhi bolezni niso bili nikoli evidentirani, ni mogoče izključiti, da prisotnost Bd ne vpliva na dinamiko populacije žab. Obsežno študijo prisotnosti Bd so opravili tudi v Italiji, kjer so skupaj pregledali 486 osebkov iz 39 lokacij na srednji in visoki nadmorski višini. Pregledali so domorodne vrste, in sicer žabo *Rana italica*, salamandra *Salamandra gliolii* in pupka *Mesotriton alpestris apuanus* ter pri vseh treh ugotovili Bd. Veliko proučevanih vrst pa ni bilo okuženih. Premalo je študij o smrtnosti, mogoče je tudi, da gre za odporne vrste. Smrtnost se namreč spreminja med vrstami, z višanjem nadmorske višine pa se smrtnost večja tudi v isti vrsti. V Italiji opazajo tudi upad endemične žabe (*Bombina pachypus*), ki živi v višjih legah, za kar

je po vsej verjetnosti kriva Bd. Prisotnost Bd so spremljali tudi v drugih državah okrog nas; omenila bom še Romunijo in sosednjo Avstrijo. V Romuniji so Bd ugotovili na dveh območjih od štirih preiskovanih, v Avstriji pa v tretjini (30 %) preiskovanih regij. V največjem odstotku je bil okužen nižinski urh *Bombina bombina* (40 %), ki živi tudi pri nas. Pri nas živi tudi hribski urh *Bombina variegata*, ki je verjetno enako občutljiv.

Prav pred nedavnim je bil objavljen članek, da so z Bd okuženi tudi tujerodni signalni raki. Čeprav odstotek okužbe ni bil prav velik, signalni raki pomenijo znatno tveganje za širjenje okužbe. Vse omenjene države bodo opravljale še temeljitejše študije o tej skrivnostni plesni, saj se zavedajo, da je njena prisotnost za žabe lahko usodna. Plesen je treba torej čim prej spoznati in pripraviti načrte za zaščito žab, saj ima njihovo izginevanje lahko dolgoročne in obsežne posledice za ravnovesje v naravi.

*Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in
gojitev divjih živali, rib in čebel
Veterinarska fakulteta Univerze
v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si*

Literatura

Brannelly LA, McMahon TA, Hinton M, Lenger D, Richards-Zawacki CL. (2015). *Batrachochytrium dendrobatidis* in natural and farmed Louisiana cryfish population: prevalence and implications. *Disease of Aquatic Organisms* 112: 229–235.

http://depts.washington.edu/oldenlab/wordpress/wp-content/uploads/2013/02/Batrachochytrium-dendrobatidis_Lawrence.pdf

Ohst T, Gräser Y, Plötner J. (2013). *Batrachochytrium dendrobatidis* in Germany: distribution, prevalences, and prediction of high risk. *Disease of Aquatic Organisms* 107: 49–59.

Sztatecsny M, Glaser F (2011). From the eastern lowlands to the western mountains: first records of the chytrid fungus *Batrachochytrium dendrobatidis* in wild amphibian populations from Austria. *Herpetological Journal* 21: 89–90.

Vörös J, Bosch J, Dán Á, Hartel T. (2013). First record of *Batrachochytrium dendrobatidis* on amphibians in Romania. *North-Western Journal of zoology* 9: 446–449.

Zampiglia M, Canestrelli D, Chiochio A, Nascetti G. (2013). Geographic distribution of the chytrid pathogen *Batrachochytrium dendrobatidis* among mountain amphibians along Italian peninsula. *Disease of Aquatic Organisms* 107: 61–68.

Ribogojni zavod v Bohinjski Bistrici

Na pobudo profesorja Ivana Franketa, nestorja slovenskega ribištva, je kmalu po prvi svetovni vojni vzniknila ideja za gradnjo ribogojnice v Bohinjski Bistrici. Njena naloga naj bi bila oskrbovanje ribjega zaroda za vse slovenske vode. Za gradnjo ribogojnice so se odločili na oddelku za kmetijstvo tedanje pokrajinske uprave za Slovenijo. Pobudo so podprla tedanja ribiška (ribarska) društva, to je društva v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ribnici.

Da bi zagotovili nemoteno delovanje ribogojnice, so morali najprej poskrbeti za zadostno količino rib za nadaljnjo reprodukcijo. V ta namen so od blejskega graščaka Kende kupili ribiške pravice v Bohinjskem in Blejskem jezeru, ribiške pravice pa pridobili tudi v vodah Kranjskega verskega zaklada. Zato je leta 1922 Pokrajinska vlada za Slovenijo ob soglasju Ribarskega odbora in Slovenskega ribarskega društva za samosvoj okraj razglasila potok Bohinjska Bistrica. Samosvoj okraj so opredelili kot samostojno gospodarsko enoto, zajemal pa je predel Bohinjske Bistrice od izvira do turbinskega odtoka verskozakladne žage v Bohinjski Bistrici pred Mencingerjevo gostilno. Tudi druge bohinjke vode (Bohinjsko jezero s Savico in Savo do izliva Ribnice v Savo, Mostnico in Ribnico do jezua Koritnikovega mlina ter Bohinjski Bistrici do turbinskega iztoka verskozakladne žage) je imel v zakupu oddelek za kmetijstvo Pokrajinske uprave za Slovenijo. Za te vode so veljala posebna določila. V Savici in Bohinjski Bistrici je bil ribolov prepovedan (popolnoma zaprte vode). Za zaščiteni drstiščice so opredelili tudi predel od izliva Mostnice do velikega jezua nad Staro Fužino, druge vode so opredelili kot športne. V njih so lahko lovili ribiči - športniki samo s trnkom od 1. junija do konca septembra.

Nacrte za ribogojnico v Bohinjski Bistrici je izdelal inženir Hinko Rejc ki jo je kasneje tudi upravljal. Pred drugo svetovno vojno je upravljanje ribogojnice prevzel ribiški strokovnjak, inženir agronomije Anton Simončič. Uprava ribogojnice je imela sedež v Zoisovem gradu, vališče pa so postavili ob nekdanjih fužinah ob gradu. Po Simončičevih navedbah je Ribogojni zavod v Bohinjski Bistrici poleg upravnika zaposloval še osem ribogojcev: tri v ribogojnici, dva na Bohinjskem jezeru in dva na Blejskem.

Ribogojni zavod so začeli graditi leta 1921. Dela so potekala počasi, kolikor so pač dopuščala finančna sredstva. Vsakoletno dotacijo za investicijo v ribogojni zavod je moralo odobriti Ministrstvo za šume in rudnike v Beogradu. Manjše zneske so prispevala tedanja ribarska društva

(največ Slovensko ribarsko društvo), njihovi člani pa so zato kupovali ribji zarod po nekoliko nižjih cenah. Najprej so uredili manjše vališče, v katerem so lahko izvalili do 20.000 iker. Vališče so postopoma širili in do leta 1929 so v tedaj še lesenih valilnikih že lahko izvalili do 200.000 iker. Večje posodobitve in razširitev ribogojnice so naredili v letu 1930. Takrat so s posojilom

Ribogojnica v Bohinjski Bistrici (fotodokumentacija ribiškega oddelka Tehniškega muzeja Slovenije)

banske uprave napeljali vodovod, lesene valilnike pa zamenjali s pločevinastimi. V vališču je bilo sto kalifornijskih valilnikov. Uredili so tudi kuhinjo za pripravo ribje hrane, hladilnico in nove ribnike; le-teh je bilo tedaj že devetnajst. Prizadevanja za širitve in posodobitve ribogojnega zavoda so bile upravičene, saj je bila kmalu zatem, leta 1934, sprejeta Naredba o obveznem vlaganju ribjega zaroda. Povpraševanje po ikrah je bilo veliko, saj so morali lastniki in najemniki ribjih voda vsako leto poročati o količini vložnega ribjega zaroda, sicer so bili kaznovani. Iz tistega časa zasledimo podatek, da se je ribogojnica osredotočila predvsem na pridobivanje iker, kupcem pa priporočala, naj ikre v svojih vodah izvalijo sami. V ta namen so jim ponujali poseben samovalilni aparat, ki so ga izumili zaposleni v bohinjski ribogojnici, in ga je bilo mogoče kupiti za takratnih 150 dinarjev.

S kakšnimi uspehi je poslovala ribogojnica, žal ni podatkov. Kot je razvidno iz knjige prejete in oddane pošte na kmetijskem oddelku Kraljeve banske uprave v Ljubljani, je Ribogojni zavod pošiljal mesečna poročila, ki pa žel niso ohranjena. Kot sledi iz zapisa tedanjega upravnika

gospoda Rejca v Ribiško-lovskem vestniku leta 1937, so po posodobitvah in razširitvi v vališču izvalili okoli milijon iker (v sezoni 1933/34 so izvalili 900.000 iker potočnih postrvi in 200.000 iker ameriških postrvi). V ribogojnici so vzgajali tudi ameriške postrvi za trg. Po Simončičevih podatkih so na leto zredili tri do štiri tone rib, večino pa prodali bohinjskim in blejskim gostincem.

Kot je navedeno v Krajevnem leksikonu Dravske banovine leta 1937, je bila v medvojnem obdobju to najsodobnejša ribogojnica na slovenskih tleh, v njenem vališču pa je bilo mogoče izvaliti štiri milijone iker.

Iz navedenih poročil in zapisov izhaja, da so v letih pred drugo svetovno vojno ribogojni zavod pestile velike finančne težave. Zaradi nizkih temperatur je valjenje iker potekalo dalj časa, enako počasna je bila vzreja tržnih rib. Posledica je bila, da so bili tudi prihodki majhni. Pogosto naj bi zavodu primanjkovalo denarja za plače zaposlenih, kmetje pa so za

plačilo za oddane konje in govejo živino, s katerimi so krmili ribe, morali čakati celo dve do tri leta. Še posebno kritična so bila leta tik pred začetkom vojne. V ribogojnici so za prehrano rib potrebovali vsaj dva konja na dan, ki pa ju ni bilo mogoče dobiti. Zato so improvizirali: iz Ljubljane so priskrbeli govejo kri in jo mešali s klavničnimi odpadki in otrobi. Spomladi leta 1941 so Gorenjsko zasedle nemške okupacijske sile. Ribe iz ribogojnega zavoda so odpeljali v avstrijske ribogojnice, leta 1942 pa v Bohinj pripeljali ribogojca iz Salzburga, Franza Herflinga.

Dr. Romana Erhatič Širnik

Viri

Naredba o obveznem vlaganju ribjega zaroda. Sl. l. kr. ban. uprave Dravske banovine št. 19-166/1934

R(ejc). 1934. Ribogojni zavod v Bohinjski Bistrici. Ribiško-lovski vestnik, str. 92

Razglas pokrajinske vlade, št. 2956, o ustanovitvi samosvojega okraja Bohinjska Bistrica, Ur. l., št. 57/1922

Razglas o športnem ribolovnem redu za državne ribje vode v Bohinju. Ur. l. pokr. uprave za Slovenijo, št. 53-210/1923.

Simončič Z. 1988. Razvoj sladkovodnega ribištva. Ribič, št. 7-8, str. 200-233

TEODOR GANTAR, PREDSEDNIK RD BARJE:

»Ljubljana je zame najlepša, čarobna reka«

Teodor Gantar je v sladkovodnem ribištvu aktiven vse od leta 1972, ko je postal član RD Barje in ji ostal zvest vse do danes. Njegovi ribiški kolegi so kmalu prepoznali njegovo izredno naravno sposobnost povezovanja, zato so ga leta 1989 izvolili za predsednika. RD uspešno vodi še dandanes, že sedmi mandat.

Ribiči in prijatelji ga kličejo Tedi. Med ljudmi je zelo priljubljen; je človek sodelovanja. S svojo človeško toplino se zna približati ljudem, ki jih vedno pozorno posluša. Zelo ceni in spoštuje delo sodelavcev, še posebno pa spodbuja delo mladih. Za svoje požrtvovalno delo v ribištvu je zaslužen prejel vsa ribiška priznanja: rede RZS za ribiške zasluge III., II. in I. stopnje, plaketo RZS z listino in plaketo Ivana Franketa z značko in listino.

Z ribami od malega

Rodil se je leta 1937 v Bistri. Oče je bil mlinar, zato ni čudno, da je že v otroških letih veliko časa preživel ob vodi, v kateri je mrgolelo rib in rakov. Že v mladosti je vzljubil vodo in ribe in ta ljubezen ga spremlja vse življenje. »Mladi se seveda nismo mogli upreti skušnjavi, da bi rib ne lovili na roko,« se spominja. V Bistri so bili tudi sulci. »Držali so se ob jezcu, kjer je tekla voda iz elektrarne. Oče je bil prijatelj z ribičema Okrožnikom in Oblakom z Vrhnike. V času drsti sulcev jim je rad priskočil na pomoč; obvestil jih je o začetku drsti, sulce pa zagradil, da so jih lahko osmukali,« je povedal o svojih prvih stikih z ribiči.

V Bistri je živel do leta 1952, potem pa se je preselil na Jesenice, kjer je obiskoval metalurško šolo in postal metalurg. Oče je na Dolu pri Borovnici zgradil hišo in leta 1955 so se preselili tja. Njegova prva zaposlitev je bila v podjetju Slovenija ceste v mehaničnih obratih. Leta 1964 se je zaposlil v tiskarni Ljudska pravica, kjer je delal do odhoda v pokoj. Skoraj dvajset let je bil vodja vzdrževanja in mehaničnih obratov. Tistega obdobja se rad spominja: »Ljudska pravica je bilo veliko in ugledno podjetje. Imeli smo veliko dela, v tistem času smo tiskali 36 časopisov.«

Ribič

Med sodelavci v Ljudski pravici so bili tudi ribiči. Ribiči so bili Bruno Čeč, sicer

Teodor Gantar že šestindvajset let predseduje RD Barje.

tehnični direktor tiskarne, vratar Nande je bil gospodar, obratovodja bakrotiska Ljudske pravice, kasneje tiska ofset, Tone Porenta pa je bil predsednik RD Barje. Povabili so ga, naj se jim pridruži in Tedi je vabilo z veseljem sprejel. Tako se je začelo njegovo članstvo in potem tudi izjemno uspešno delo in vodenje RD Barje. Na predsedniškem položaju je leta 1989 nasledil Gašperja Hribarja. Takoj se je zelo zavzelo lotil dela v družini. To dokazuje tudi dejstvo, da je opravil izpiti za gospodarja in ribiškega čuvaja. Bil je čuvaj, nekaj časa pa tudi vodja čuvajske službe.

S srcem pri barjanskih vodah

Osrednja reka, kjer z ribjim življenjem upravlja RD Barje, je reka Ljubljana, ki je v revirjih RD Barje lovna od mostu v Podpeči do zapornice pri Ambroževem trgu. Na Ljubljani uživajo predvsem beličarji in ščukarji, pa tudi ribiči, ki radi muharijo. O njej Tedi pravi: »Ljubljana je zame najlepša, čarobna reka, malo skrivnostna, polna rib in zelo ne-

predvidljiva. Vsak ribolov na njej je posebno doživetje.« Tedi jeva pozornost v enaki meri velja tudi vsem drugim barjanskim vodam. Z veliko ljubeznijo pripoveduje o vsaki posebej: »Upravljamo tudi z Želimeljščico, Iščico, Iško, Malim grabnom, Škofeljskim grabnom, Podpeškim jezerom, jezeroma Strahomer in Rakitna ter ribnikom Tivoli. Vsaka od teh vodá je zanimiva in ob njih najdejo zadovoljstvo tako muharji kot beličarji. Na Želimeljščici in Iški lahko lepo muharimo na salmonide. Mali graben je bil enkratna voda. Včasih so bili tam jezovi, v njej je bilo eno najboljših drstišč sulca. Dušan Bravničar mi je dejal, da so bile ikre od sulcev iz Malega grabna med najbolj kakovostnimi. Jezovi so se podirali, obnavljali jih niso. Tako je po regulaciji danes žal to kanal, v katerega se nekontrolirano stekajo fekalne vode. Veliko pozornost namenjamo tudi ribnikom, s katerimi upravljamo. Ribnik v Strahomerju smo obnovili v letih 1973 in 1974, jezero Rakitna smo skupaj z Občino Brezovica in Turističnim društvom Rakitna popravili in obnovili, naredili odtok do zbiralnika iz plastičnih cevi, zabetonirali nasip. Veliko pozornost namenjamo ribniku v Tivoliju, kjer želimo urediti poligon za mlade. Vsako leto v RD Barje organiziramo čistilne akcije ter v sodelovanju s potapljači očistimo Ljubljano in druge vodotoke.«

Conski odbor Ljubljana

Tedi pripisuje velik pomen povezovanju med RD na območju Ljubljane v sklopu Conskega odbora Ljubljana. »Conski odbor Ljubljana, ki povezuje RD Barje, RD Dolomiti, RD Vevče in RD Vrhnika ter pridruženjo članico RD Celje, je po mojem mnenju zelo pomembna povezava med ribiči, ki upravljamo z ribjim življenjem v Ljubljani in njenem porečju. Izredno cenim in spoštujem vizionarsko vlogo ribiških tovarišev Marjana Ahčana, Petra Pavšiča - Zmaja, Bruna Čeča in ▶

preostalih, ki so se odločili, da ga ustanovijo. Velik pomen coneskega odbora se je pokazal ne le ob usklajevanju aktivnosti s področja upravljanja z vodnim življenjem v Ljubljani, ampak tudi ob poginih, ki so se pojavljali na reki, pomoči med družinami pri sanaciji posledic, opozarjanju na ukrepe, ki bi lahko izboljšali življenjske razmere v njej in številnih drugih vprašanih. Marjan Ahčan si je veliko prizadeval, da bi dvignili nivo vode na Barju, kar bi izboljšalo drst. Glavna težava je v prenizkem vodostaju Ljubljane, ki ga vzdržuje sistem zapornic na Grubarjevem kanalu in Ambroževem trgu. Po njegovem mnenju bi večja akumulacija vode na Ljubljanskem barju lahko preprečila ali vsaj omilila tovrstne katastrofe. Po drugi strani pa bi višji nivo Ljubljane zadrževal vodu v pritokih Ljubljane, ki zaradi pomanjkanja vode ne dopuščajo nobenega sonaravnega gospodarjenja več. Najnovejša skupna akcija Conskega odbora Ljubljane je projekt Urbani ribolov – Ljubljana s pritoki, ki smo ga predstavili na letošnjem sejmu Alpe-Adria Turizem januarja v Ljubljani. Pobudo zanj so dali naši mladi člani, ki so ga tudi izvedli. Zelo smo ponosni, da ga je mesto Ljubljana vključilo v svoj projekt Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016. Ta projekt je zelo pomemben tudi zato, ker povezuje nas člane – ribiče v teh RD.«

RD Barje dobro sodeluje z občinama Brezovica in Škofljica, pa tudi z mestom Ljubljana, Zavodom za ribištvo Slovenije, Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, Fakulteto za gradbeništvo Univerze v Ljubljani, Krajskim parkom Ljubljansko barje, Turističnim društvom Rakitna, gasilci in drugimi nevladnimi organizacijami.

Prostor za druženja

Ribiči RD Barje imajo tudi lepo urejen ribiški dom. »Nanj smo člani zelo ponosni. Nahaja se v Ljubljani, blizu sotočja Ljubljane in Malega grabna, zato je odlično izhodišče za ribolov. V njem potekajo naša redna tedenska srečanja članov in vpis novih članov. Ribiči RD Barje si že dvajset let prizadevamo, da bi uredili vsa odprta vprašanja glede lastništva parcele, na kateri stoji dom. Upam, da smo sedaj čisto blizu končne rešitve vseh odprtih vprašanj. RD je že odkupila vsa potrebna zemljišča in sedaj se dogovarjamo še glede služnostnih poti. Pri urejanju tega vprašanja bi rad poudaril veliko

angažiranje podpredsednika Igorja Klobovsa.«

»Kaj pa ribolov?« sem bil radoveden. »Najrajši muharim na Želimeljščici in Iški ter na Ljubljani s čolna. Včasih je bila moja najljubša voda Mali graben. Tam je bilo čudovito muharjenje na salmonide. Malo me zadnje čase sicer ovira, ker ne vidim več tako kot v mladih letih, in je včasih teže navezati muho. Imam pa rad tudi miren krapolov ob naših ribnikih in jezerih. Seveda grem tudi

Pri enem od svojih najboljših opravil

na sulca in ščuko. Enkrat sem sulca ujel celo pod oknom stanovanja v Mostah,« se je pošalil.

Tudi sicer aktiven

Tedi je družinski človek. Zelo rad hodi s soprogo, hčerko, sinom in vnučki v naravo. V Zadvoru pri Ljubljani ima »ranč«, kjer z ženo pridelujeta zelenjavo. Ponosen je na sadovnjak, v katerem imata trideset dreves jablan, hrušk, češenj in sliv, brajdo belega in rdečega grozdja ter ameriške borovnice. Sadno drevje obrezuje in škropi sam.

V življenju mu veliko pomeni tudi šport. V mladih letih je na Jesenicah igral nogomet za Nogometni klub Gregorčič. V mladosti se je preizkusil tudi v boksu. Boksarski klub Jesenice, katerega član je bil, je bil dve leti slovenski klubski prvak v boksu v lažji kategoriji muha in bantam. Bil je tudi telovadec v Telovadnem društvu Borovnica; hodili so na akademije doma in v tujino. Telovadil je tudi na Taboru, kjer je bil v tistem času naš znani telovadec Miro Cerar. »Še pri devetindesetih letih sem igral nogomet za ekipo Ljudske pravice. Premagali smo Svobodo z 1 : 0,« je povedal.

Rad hodi tudi v hribe. »Že ko sem bil predsednik RD Barje, sem bil nekaj časa tudi gospodar Planinskega društva Drago Bregar na Viševniku.«

Kritičen do dogajanj na Ljubljani

Prav hitro pa ga mine dobra volja, ko beseda nanese na onesnaženje Ljubljane in drugih vodá. V sklopu aktivnosti RZS so popisali vse vire onesnaženj na Ljubljani, Iščici, Iški in Malem grabnu. »Enkrat smo tedanjega ministra za okolje Janeza Kopača s čolnom peljali po Ljubljani, da se je lahko na lastne oči prepričal, kaj vse teče v Ljubljano,« se spominja. »Problem je tudi neurejena rečna plovba po Ljubljani. Preobremenjenost z motornimi plovili pomeni nevarnost erozije rečnih bregov, poleg tega pa so nekatera plovila postala sezonski bifeji, ki le še dodatno prispevajo k neuglednosti podobe reke.«

Vez med generacijama

Zadnja leta je v RD Barje zavel nov veter. Družini se pridružuje vedno več mlajših članov, ki se tudi aktivno vključujejo v delo družine. Članstvo se bliža številu dvesto, s čimer se uvrščajo med večje RD. Povprečna starost članstva se niža. Sodelovanje

starejše in mlajše generacije je zgledno. Vedno več članov se udeležuje srečanj, ki so vsak četrtek v ribiškem domu. Pozitivno vzdušje je opaziti na četrtkovih srečanjih in na delovnih akcijah, skupnih ribolovih in drugih druženjih. Vsako leto mlajša generacija skrbno pripravi ščukarsko druženje ob Ljubljani in Iščici, ki se ga udeležujejo člani in gostje. Vsi so z njim zadovoljni, saj je dobro pripravljeno in pomeni popestritev družinskega življenja. Mladi so aktivni povsod: pri čistilnih akcijah, vlaganjih, čuvajski službi, mladinski sekciji. V delo družine se trudijo vpejljati številne novosti. Tedi verjame in zaupa v njihovo znanje, zavzetost in delo. Podpira njihove predloge in jih spodbuja k še bolj zavzetemu delu. Tako se uspešno povezujeta mladostni zagon in energija s preudarnostjo in bogatimi izkušnjami starejših. Medgeneracijsko sodelovanje je ustvarjalno. Tedi ni samo uspešen in prizadeven predsednik, je nepogrešljiv vezni člen med starejšo in mlajšo generacijo, česar nam v ribiški organizaciji manjka na vseh nivojih. Zato mu pri njegovem delu želimo še veliko uspehov, predvsem pa dobrega zdravja in veliko prijetnih trenutkov ob vodi. Ribiški družini, ki jo uspešno vodi že šestindvajset let, pa iskreno čestitamo ob 60-letnici delovanja, ki jo praznuje letos.

*Besedilo: Borut Jerše
Fotografiji: Jure Ušeničnik*

Čoln ORIGO 300

– rezultat slovenskega znanja

Ribolova na jezerih in večjih mirnejših rekah si skoraj ne moremo predstavljati brez primerne plovila. Pri tem pa se stvari nemalokrat zataknejo, saj je razmeroma težko priti do pripravnega ribiškega čolna. Če poznamo koga, ki ima privezanega tam, kamor se odpravljamo na ribolov, in ga je pripravljen odstopiti za nekaj ur ribolova, to še gre oz. je to še najelegantnejša rešitev.

Kar nekaj težav pa si nakopljemo, če se odločimo za lasten čoln. Prva težava je že samo iskanje za ribolov primerne plovila, saj je ponudba precej ne skromna. Če imamo srečo, da ga najdemo in kupimo, se v nadaljevanju soočimo s težavo prevoza, saj za to potrebujemo razmeroma soliden avto, prikolico in najbrž (vsaj) še en par rok, da ga spravimo v vodo in iz nje. Po uporabi potrebujemo primeren

prostor za shranjevanje, kar je lahko celo nerešljiva težava. Lahko pa se odločimo za stalen privez. To pomeni, da se je treba že v začetku sprijazniti, da bomo čoln uporabljali zgolj na eni vodi in nikjer drugje. Poleg tega privez po navadi ni zastoj, tako shranjen čoln pa je tudi neprijetna skrb. Iz lastnih izkušenj namreč lahko zapišem, da sem se vselej z občutkom nelagodja peljal na jezero, kjer sem imel čoln na

privezu, saj nisem nikoli vedel, če ni v času od zadnje uporabe postal žrtev vandalizma oz. če me sploh še čaka. Ne bi bil prvi, ki se mu je to zgodilo.

Najbrž so taki pomisleki vodili večškega ribiča in – to lahko zapišem brez zadržkov –, slovenskega izumitelja Jureta Dolinška pri snovanju čolna, s katerim se je hotel izogniti v uvodu opisanim težavam. Jure delo s poliestrsko smolo dobro obvladuje, saj je ▶

Jure Dolinšek, avtor čolna ORIGO 300.

Čoln ORIGO 300

Čoln je nadvse praktičen za ribolov, pa tudi dobrodošla popestritev družinskega dopusta, saj ga lahko poganja bencinski motor do 3,5 KW (5 KM), uporaben pa je tudi kot majhna jadrnica.

Sestavni deli čolna ORIGO. Natančna izdelava omogoča sestavljanje v 10–15 minutah, za kar ne potrebujemo nobenega orodja.

Čoln, pospravljen v transportnih vrečah. Vse skupaj je mogoče brez težav prevažati na prtlačniku avtomobila in celo v notranjosti enoprostornega vozila.

dolga leta izdeloval dele za avtomobile in motorna kolesa, pa tudi različna plovila, in to vključno z modeli. Njegov najnovejši izdelek – prototip čolna je izdelan iz vakumirane razgradljive ABS-plastike. To je trimetrsko sestavljivo plovilo, kot nalašč za ribolov in dobrodošla popestritev družinskega dopusta, saj je uporaben tudi kot preprosta jadrnica in so ga kot takega testirali v vetru pete stopnje po Beaufortovi lestvici. Poganja ga lahko izvenkrmni elektromotor na akumulator ali pa bencinski motor z močjo do 3,5 KW (5 KM). Je nepotopljiv, vse njegove sestavne dele pa je mogoče v celoti reciklirati.

Stroškov s transportom praktično ni, saj ga lahko, zloženega v transportni vreči (300 x 60 x 25 cm), peljemo na prtlačniku na strehi slehernega avtomobila ali celo v notranjosti enoprostorskega vozila. Njegova natančna izdelava omogoča preprosto sestavljanje brez slehernega orodja, za kar je potrebnih 10 do 15 minut. Če je potrebno, ga po uporabi očistimo z blagim čistilnim sredstvom z gobico oz. mehko krpo, pospravimo v vrečo in shranimo do naslednje vodne pustolovščine.

V času, ko je nastajal tale prispevek, se je Jure Dolinšek s svojima sinovoma, ki mu pomagata pri projektu, priprav-

ljal na predstavitev izdelka na spletni platformi Kickstarter. Kot že zapisano, je čoln v fazi prototipa, za resno proizvodnjo pa so potrebna precejšnja sredstva, ki jih fantje nimajo. Nadejajo se, da bodo s predstavitvijo na omenjeni platformi zbrali dovolj sredstev za uresničitev svoje ideje. To jim iskreno in od srca tudi privoščimo.

Čoln in vse z njim povezane objave si lahko ogledate na socialnem omrežju Facebook: <https://www.facebook.com/ORIGObot300>, pa tudi na omrežjih Twitter, Pinterest, Instagram, YouTube in LinkedIn. Seveda ste lepo povabljeni k všečkanju njihovih objav.

Jure Ušeničnik

DOGODKI

KOMUNIKACIJE IN UPORABA NOVIH DRUŽBENIH OMREŽIJ V RIBIŠTVU

Ribiči gremo v korak s časom

Od 25. do 27. marca 2015 je v Ljubljani potekala konferenca na temo Komunikacije in uporaba novih družbenih omrežij v ribištvi, ki sta jo organizirali Evropska ribiška zveza (EAA) in Ribiška zveza Slovenije (RZS). Skozi predavanja in delavnice so si udeleženci izmenjali izkušnje in mnenja s tega področja. Bili so enotni, da so učinkovite komunikacije v ribištvi pomembne, družbena omrežja pa so pri tem lahko v veliko pomoč.

Pomena učinkovitih komunikacij v sladkovodnem ribištvi se zavedajo vse članice EAA in tudi RZS, ki je njena aktivna članica. Upravni odbor EAA je celo oblikoval posebno delovno skupino za komunikacije, ki jo vodi član UO, Borut Jerše.

Konference v Ljubljani so se udeležile delovne skupine iz Nizozemske, Finske, Nemčije, Irske in Slovenije. Po uvodnem pozdravu Freda Bloota, predsednika EAA, dr. Miroslava Žaberla, predsednika RZS, Boruta Jeršeta, častnega predsednika RZS, in Igorja Miličiča, sekretarja RZS, so sledila predavanja.

Jure Ušeničnik iz RD Barje sem predstavil študijo primera, uporabo družbenih omrežij v RD Barje, zlasti Facebooka in Twitterja. **Juha Ojajarju** iz Finske federacije športnih ribičev je predstavil uporabo družbenih omrežij v boju za potrebe selivskih rib (primer baltiškega lososa). Iz Nizozemske delovne skupine sta predstavitev pripravila dva člana, **Danny Bok** in **Clemens van Woerkom**. Prvi je predstavil digitalne komunikacije in družbena omrežja v Ribiški zvezi Nizozemske (Sportvisserij Nederland), drugi pa uporabo družbenih omrežij pri posredovanju različnih oblik znanja.

Po končani predstavitvi je sledila konferenčna delavnica, na kateri so udeleženci na podlagi primerov dobrih praks oblikovali predlog strategije družbene komunikacije EAA.

Na konferenci, ki so se je udeležili tudi predstavniki nekaterih ribiških družin in predstavnika Lovske in Planinske zveze Slovenije, so slušatelji spoznali primere dobrih praks iz Evrope. Izmenjali so si izkušnje in dobili potrditev o nadaljevanju kakovostnega dela z novimi družbenimi mediji. Ocenjujemo, da je bila konferenca koristna, njena izvedba pa uspešna.

Jure Ušeničnik

RIBIŠKI INFORMATOR

2 – 2015

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Na podlagi 27. člena Pravilnika o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu z dne 8. 12. 2009 je UO RZS na seji 11. 2. 2015 sprejel dopolnjena

PRAVILA o tekmovanjih v lovu rib s plovcem

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vrste tekmovanj v disciplini LRP)
Državna prvenstva v lovu rib s plovcem so:

- tekmovanja za vse kategorije na ravni ribiških območij, ki jih za potrebe izvedbe državnega prvenstva v lovu rib s plovcem (v nadaljevanju: LRP) oblikuje upravni odbor RZS (v nadaljevanju: UO RZS) in praviloma obsegajo območja zvez ribiških družin,
- kvalifikacijska tekmovanja za vstop v državno B ligo,
- tekmovanja v državni B ligi - člani,
- tekmovanja v državni A ligi - člani,
- kvalifikacijski tekmi za nastop na državnem prvenstvu posameznikov,
- državno prvenstvo posameznikov,
- tekmovanja na ravni države za članice,
- tekmovanja na ravni države za U-14 in U-18, tekme na ravni ZRD oziroma ribiških območij in državno prvenstvo,
- izbirne tekme za uvrstitve v državne reprezentance vključno z invalidi,
- tekmi za Pokal Slovenije za člane in članice (ekipno),
- tekmovanje veteranov.

Ribiška zveza Slovenije (v nadaljevanju: RZS) lahko organizira tudi druga državna prvenstva, ki so v programu Mednarodne federacije za športni ribolov v sladkih vodah (v nadaljevanju: FIPS-e.d.).

II. KATEGORIJE TEKMOVALK IN TEKMOVALCEV

2. člen

(kategorije tekmovalk in tekmovalcev)

Tekmovalci tekmujejo celo tekmovalno sezono v starostnih kategorijah po

doseženi starosti na dan 31. decembra, in sicer:

- kategorija U-14 (v nadaljevanju U-14), ki jo sestavljajo otroci obeh spolov v starosti od 7. do 14. leta,
- kategorija U-18 (v nadaljevanju U-18), ki jo sestavljajo mladi obeh spolov v starosti od 14. do 18. leta,
- kategorija U-23 (v nadaljevanju U-23), ki jo sestavljajo mlajši člani v starosti od 18. do 23. leta,
- kategorija člani nad 22let, ki jo sestavljajo člani starosti nad 22 let,
- kategorija članice, ki jo sestavljajo članice starosti nad 16 let,
- kategorija veterani, ki jo sestavljajo člani stari nad 50 let.

Tekmovalec sme nastopati v starostni kategoriji, ki je za eno stopnjo višja od kategorije v katero sodi po starosti. Izjemo predstavljajo tekmovalci U-18, ki lahko tekmujejo tudi v članski konkurenci.

Največ en tekmovalec iz posamezne ekipe sme imeti dvojno registracijo in lahko tekmuje za dve ekipi v isti tekmovalni sezoni, vendar ne na isti ravni tekmovanj.

III. TEKMOVANJA NA RAVNI RIBIŠKIH OBMOČIJ

3. člen

(območna tekmovanja)

Na ravni ribiških območij tekmujejo ekipe ribiških družin (v nadaljevanju: RD) po ligaškem sistemu s ciljem, da se zmagovalna ekipa uvrsti v kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v državno B ligo.

Vsako ribiško območje organizira najmanj tri tekme. Ekipo RD sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

IV. KVALIFIKACIJE ZA VSTOP V B LIGO

4. člen

(kvalifikacija za B ligo)

V kvalifikacijah za sodelovanje v B ligo se izvedeta največ dve tekmi.

Pravico nastopa v kvalifikacijah za B ligo ima samo najboljša ekipa posamezne območne lige ter zadnjevrščeni ekipi, ki sta izpadli iz državne B lige v preteklem tekmovalnem letu.

Prvi dve uvrščeni ekipi iz kvalifikacij se uvrstita v državno B ligo.

V. DRŽAVNA B LIGA

5. člen

(tekmovanje v B ligi)

Državna B liga šteje 12 ekip. V njej se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Ekipo, ki sodeluje v državni B ligi, sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

Ekipa, ki tekmuje v državni B ligi, ne more sodelovati na tekmah na ravni ribiških območij.

Prvi dve uvrščeni ekipi se uvrstita v državno A ligo. Zadnji dve uvrščeni ekipi izpadeta iz državne B lige.

Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, v konkurenci posameznikov se črtata dva najslabša rezultata.

Na tekmah za Donavsko-jadranski pokal ima pravico zastopati Slovenijo zmagovalna ekipa v B v preteklem letu.

VI. DRŽAVNA A LIGA

6. člen

(tekmovanje v A ligi)

Državna A liga šteje 12 ekip. V njej se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Ekipo državne A lige sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

Zmagovalna ekipa državne A lige je ekipni državni prvak in zastopa Slovenijo na ekipnem svetovnem prvenstvu, drugo uvrščena ekipa državne A lige lahko zastopa Slovenijo na evropskem prvenstvu, če ne nastopa B reprezentanca..

Zadnji dve ekipi izpadeta iz državne A lige in nadaljujeta tekmovanje v državni B ligi.

Ekipo, ki tekmuje v državni A ligi, ne more sodelovati na tekmah v državni B ligi ali na tekmah na ravni ribiških območij.

Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, v konkurenci posameznikov se črtata dva najslabša rezultata.

Na tekmi za Donavsko-jadranski pokal ima pravico zastopati Slovenijo naslednja ekipa v A ligi, ki ni udeležena na svetovno klubsko ali evropsko prvenstvo.

VII. KVALIFIKACIJE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

7. člen

(državno prvenstvo posameznikov in kvalifikacije)

Če je za državno prvenstvo posameznikov (v nadaljevanju: DPP) prijavljeno več kot 60 tekmovalcev, se izvedeta dve kvalifikacijski tekmi, v soboto in naslednji dan v nedeljo (v nadaljevanju: vikend sistem), med tekmovalci, ki bi se v ligo želeli uvrstiti brez predhodno doseženih tekmovalnih rezultatov.

VIII. DRŽAVNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

8. člen

(prvenstvo posameznikov)

Na DPP tekmujejo samo člani in sicer maksimalno 60 tekmovalcev. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Pravico nastopa na DPP izgubi toliko tekmovalcev, kot si jo pridobi po

teh pravilih. Na DPP se neposredno lahko uvrstijo:

- prvih deset posameznikov iz A lige,
- prvih pet posameznikov iz B lige in
- 30 uvrščenih v DPP ligi preteklo tekmovalno sezono in
- tekmovalci, ki so se prijavili za to tekmovanje do skupnega števila največ 60.

Tekmovanje za prvenstvo poteka v petih sektorjih in sicer tako, da je lahko v enem sektorju največ 12 tekmovalcev. Pred prvo tekmo v sezoni, se na osnovi prijav in uvrstitev, določi število tekmovalcev v sektorjih. To število je osnova za pribitek ene točke v primeru neudeležbe na tekmi. V kolikor ima en sektor enega tekmovalca več (skupno število ni deljivo s pet), je to višje število osnova za vse nadaljnje izračune.

Zmagovalec DPP je tekmovalac ki je dosegel v tekmovalni sezoni najmanj točk sektorskih uvrstitev. V končni rezultat ne štejeta dve najslabši uvrstitvi.

IX. DRŽAVNO PRVENSTVO ČLANIC

9. člen

(prvenstvo članic)

Članice tekmujejo po ligaškem ekipnem sistemu tekmovalcev. Ekipo sestavljajo tri tekmovalke in ena rezerva.

Ekipni del tekmovalcev se izvede, če je registriranih najmanj pet ekip. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Pri članicah smejo tekmovalci tudi posameznice. V konkurenci posameznic sme nastopiti tudi rezervna tekmovalka ekipe ribiške družine, ki jo je prijavila v registracijskem postopku.

Za ekipno uvrstitev štejejo vsi rezultati, v konkurenci posameznic pa se odštejeta dve najslabši uvrstitvi.

Zmagovalna ekipa postane državni prvak, ki je v skupni razvrstitvi dosegla najnižji seštevek števila točk. Državna prvakinja med posameznicami postane članica, ki je v skupni uvrstitvi dosegla najmanjše število točk sektorskih uvrstitev.

Za sestavo državne reprezentance ima na dodatnih izbirnih tekmah pravico sodelovati deset prvo uvrščenih

tekmovalk iz ekipnega tekmovalstva, v primeru, da ekipnega tekmovalstva ni, pa deset prvouvrščenih posameznic.

primeru, da se v kategoriji članic prijavi več kot 20 ekip, TP izvede kvalifikacijski tekmi.

Če za ekipni del tekmovalstva ni registriranih pet ali več ekip, se prvenstvo izvede kot prvenstvo posameznic. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS. Državna prvakinja postane tekmovalka, ki je dosegla v tekmovalni sezoni najmanj točk sektorskih uvrstitev. V končni rezultat ne štejeta dve najslabši uvrstitvi.

X. TEKMOVANJE MLADIH

10. člen

(prvenstvo mladih U-14)

Mladi tekmovalci dečki in deklice v kategoriji U-14 tekmujejo na ravni ribiškega območja skupaj. Prvih pet uvrščenih tekmovalcev (oz. tekmovalk) in ena rezerva iz posameznega območja sestavlja reprezentanco območja za tekmi na državnem prvenstvu mladih RZS.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah po vikend sistemu. Seštevek obeh tekem šteje za končno uvrstitev, tako za ekipno uvrstitev, kakor za posamično razvrstitev. V kolikor je prijavljenih pet in več ekip se razglasijo ekipni zmagovalci, v nasprotnem primeru pa samo posamezniki. Državno prvenstvo je odprto in se lahko prijavijo nanj tudi posamezni tekmovalci.

Tekmovalci v kategoriji U-14 lahko tekmujejo tudi ligi v posameznikov, če je prijavljeno najmanj 15 tekmovalcev.

Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov.

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovalstva. TP določi sistem tekmovalstva glede na možne načine izvedbe državnega prvenstva.

Prvo uvrščena ekipa in prvo uvrščeni posameznik z državnega prvenstva, sta državna prvaka.

11. člen
(prvenstvo mladih U-18)

Tekmovalci fantje in dekleta v kategoriji U-18 tekmujejo na ravni ribiškega območja skupaj. Prvih pet uvrščenih tekmovalcev (oz. tekmovalk) in ena rezerva iz posameznega območja sestavlja reprezentanco območja za tekmi na državnem prvenstvu mladih.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah po vikend sistemu. Seštevek obeh tekem šteje za končno uvrstitev, tako za ekipno uvrstitev, kakor za posamično razvrstitev. V kolikor je prijavljenih pet in več ekip se razglasijo ekipni zmagovalci, v nasprotnem primeru pa samo posamezniki.

Državno prvenstvo je odprto in se lahko prijavijo nanj tudi posamezni tekmovalci.

Tekmovalci v kategoriji U-18 lahko tekmujejo tudi ligi v posameznikov, če je prijavljenih najmanj 15 tekmovalcev te kategorije.

Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov.

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovanja. TP določi sistem tekmovanja glede na možne načine izvedbe državnega prvenstva.

Prvo uvrščena ekipa in prvo uvrščeni posameznik z državnega prvenstva, sta državna prvaka.

XI. TEKMOVANJE MLAJŠIH ČLANOV

12. člen
(prvenstvo mlajših članov)

Tekmovalci v starostni kategoriji mlajši člani U-23, ki tekmujejo kot člani v članskih ekipah v katerih-koli ligaških sistemih se povabi na tekmi za državnega prvaka v tej kategoriji.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah, po vikend sistemu. Seštevek obeh tekem šteje za končno posamično uvrstitev.

Tekmovalci v kategoriji U-23 smejo tekmovali tudi v ligi posameznikov te kategorije, če je prijavljeno zadostno število tekmovalcev za izvedbo lige. Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov.

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovanja. TP določi

sistem tekmovanja glede na možne načine izvedbe državnega prvenstva.

XII. TEKMOVANJE VETERANOV

13. člen
(prvenstvo veteranov)

V državnem prvenstvu veteranov se tekmuje za ekipno uvrstitev in uvrstitev posameznika. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj štiri in ne več kot šest tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Ekipo, ki sodeluje v državnem prvenstvu za ekipe veteranov, sestavljajo štirje tekmovalci in ena rezerva. V ligi veteranov lahko tekmujejo tudi posamezniki.

Tekmovalno ekipo lahko izjemoma sestavljajo tekmovalci iz različnih RD, v nazivu ekipe se odločijo za katero RD tekmujejo. Tekmovalci, ki tekmujejo v tej kategoriji v lahko tekmujejo v drugih ligah LRP.

Pred prvo tekmo v sezoni, se na osnovi prijav in uvrstitev, določi število tekmovalcev v sektorjih. To število je osnova za pribitek ene točke v primeru neudeležbe na tekmi. V kolikor ima en sektor enega tekmovalca več (skupno število ni deljivo s štiri), je to višje število osnova.

Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, za uvrstitev posameznika pa se črta najslabši rezultat. V uvrstitvah posameznikov se posebej razglasijo tudi rezultati tekmovalcev, ki so v preteklem tekmovalnem letu dosegli na dan 31. decembra starost več kot 60. let.

XIII. POKALNA TEKMOVANJA

14. člen
(pokalno tekmovanje)

Tekmovanje za pokal Slovenije se izvede v kategoriji članov in članic, po vikend sistemu.

Pravico sodelovanja na pokalnem tekmovanju imajo vse registrirane ekipe članic RZS. Ekipa članov šteje pet tekmovalcev, ekipa članic pa tri tekmovalke. Vsaka ekipa ima lahko rezervnega tekmovalca oz. tekmovalko. Tekmovanje se izvede, če je prijavljeno dovolj ekip. O izvedbi pokalnega prvenstva odloča TP.

XIV. IZBIRNE TEKME ZA UVRSITITVE V DRŽAVNE REPREZENTANCE

15. člen

(sestavljanje moških reprezentanc)
Prvih štirinajst uvrščenih tekmovalcev iz skupnega točkovanja (DPP, A liga, B liga) sestavljajo širši izbor za A in B reprezentanco. Reprezentante izbere in določita sestavo reprezentanc vodji reprezentanc. Prvi izbor opravi vodja reprezentance, ki tekmuje na višjem mednarodnem tekmovanju. TP po potrebi izvede izbirni tekmi za reprezentanco mlajših članov U-23.

Reprezentanco veteranov, ki so dopolnili starost 60 let v skladu z določili Pravilnika FIPS-e.d., izbere med prvih deset uvrščenih iz lige vodja reprezentance.

Reprezentance se izberejo in določijo, če UO RZS potrdi udeležbo teh reprezentanc na mednarodnih tekmovanjih.

16. člen

(izbirni tekmi članic)

Izbirnih tekem se lahko udeleži prvih deset najbolje uvrščenih posameznic iz tekmovalnega sistema članic. Izbirni tekmi začinjajo s številom točk, ki so jih osvojile v tekmovalnem sistemu članic. Število tekem in način ribolova na izbirnih tekmah določi TP.

Reprezentanco sestavlja prvih šest tekmovalk z izbirnih tekem.

17. člen

(izbirni tekmi mladih)

Prvih dvajset tekmovalcev iz državnih prvenstev (v nadaljevanju DP) v kategorijah U-14 in iz U-18 se udeleži dveh dodatnih izbirnih tekem za sestavo reprezentance.

Izbirni tekmi začnejo tekmovalci s točkami osvojenimi na DP. Prvo uvrščeni začne z eno negativno točko, deseto uvrščeni pa z 10 negativnimi točkami.

Izbirni tekmi organizira TP samo v primeru, če se bo reprezentanca udeležila SP.

Prvih 5 najvišje uvrščenih tekmovalcev z izbirnih tekem sestavlja reprezentanco mladih.

V primeru, da je reprezentanca sestavljena iz tekmovalcev kategorij U-18 in U-23, reprezentanco sestavljajo prvi trije uvrščeni iz izbirne tekme kategorije U 23 in prva dva iz izbirne tekme kategorije U 18.

XV. TEKMOVALNE TRASE

18. člen

(lociranje tekem v LRP)

Tekme se organizirajo:

- na tekočih vodah z umirjenim tokom,
- na jezerih in ribnikih.

Globina vode mora biti čim bolj enakomerna. Merjeno šest metrov od brega mora biti globina vode najmanj en meter.

Na tekmovalni trasi je prepovedan ribolov 18 ur pred tekmo, razen če drugače določi TP.

19. člen

(število tekmovalnih sektorjev)

Tekmovalci tekmujejo v neprekinjeni vrsti. Tekmovalno progo se razdeli v toliko sektorjev, kot je tekmovalcev v ekipi. Sektorji morajo biti vidno označeni in so lahko ločeni med seboj.

20. člen

(označba tekmovalnih mest)

Tekmovalna mesta morajo biti označena s startnimi številkami in očiščena na bregu, v vodi in nad vodo.

Startne številke si sledijo v smeri proti vodnemu toku na ribnikih pa v obratni smeri gibanja urinega kazalca.

21. člen

(razpored tekmovalnih mest)

Tekmovalna mesta morajo biti široka najmanj 10 m na tekoči vodi.

Tekmovalna mesta na stoječi vodi morajo meriti najmanj 9 m.

22. člen

(vmesni prostor)

Tekmovalci morajo biti ločeni od gledalcev z ograjo ali vrstico tako, da so gledalci oddaljeni od tekmovalca najmanj 8 m. V vmesni prostor smeta vstopati samo sektorski sodnik in vodja ekipe. Vodja ekipe sme vstopati tudi v prostor svojega tekmovalca. V ta prostor, vse dokler ni stehan ulov, ne sme razen vodje ekipe, vstopiti nihče.

XVI. ŽREBANJE TEKMOVALNIH MEST

23. člen

(postopek žrebanja)

Vodje ekip morajo pred začetkom žrebanja podati pisne prijave in tekmovalne izkaznice, po potrebi pa tudi osebne dokumente, da lahko

delegat preveri registracijo in identiteto tekmovalcev.

Če so na tekmovanju prijavljeni tudi posamezniki oziroma posameznice, glavni sodnik izžreba najprej tekmovalce v skupine, ki naprej žrebajo kot ekipa. Nato vodje ekip izžrebajo vrstni red žrebanja po prispelih prijavah. Glavni sodnik nato opravi žrebanje sektorjev.

Pred žrebanjem delegat preveri, katera ekipa je na prejšnjih tekmovaljih že izžrebala krajne številke.

Take ekipe žrebajo najprej s tem, da sta predhodno izvzeti prva in zadnja tekmovalna številka.

Sledi žrebanje tekmovalnih mest, ki ga opravi vodja ekipe in sicer tako, da vodja ekipe izžreba startno številko v sektorju A; v ostalih sektorjih se tekmovalci razvrstijo po kombinaciji, ki je vsako leto objavljena skupaj s tekmovalnim koledarjem za to tekmovalno sezono (način grabelj oziroma glavnika).

Žrebanje se opravi najmanj dve uri pred začetkom tekme.

Vsaka ekipa ali posameznik imata lahko v istem sistemu tekmovalja samo enkrat krajno številko razen v primeru, če so jo imeli že vsi sodelujoči.

Žrebanje sektorjev za tekmovalja v A in B ligi in v drugih ligah, se za prvo tekmo opravi na prvem uradnem treningu, pred prvo tekmo. Za naslednjo tekmo se sektorje žreba po razglasitvi rezultatov izvedene tekme.

24. člen

(menjava startnih mest med tekmovalci)

Menjava startnih mest ni dovoljena. Zamenjava tekmovalca je možna, če je bila zamenjava prijavljena najmanj 10 minut pred začetkom žrebanja.

XVII. ODHOD NA TEKMOVALNA MESTA

25. člen

(odhod na tekmovalno traso)

Znak za odhod tekmovalcev na tekmovalna mesta da glavni sodnik tekme. Ta mora poskrbeti, da bodo pred tekmovalci na trasi razvrščeni vsi sektorski in startni sodniki.

26. člen

(prevzem številke in kartona)

Vsak tekmovalec prejme od svojega

vodje startno številko in tekmovalni karton.

27. člen

(pomoč tekmovalcu)

Do začetka priprav na tekmo sme tekmovalcu pomagati eden ali več pomočnikov. Po znaku, ki ga da glavni sodnik za pripravo na tekmo, pa tekmovalec ne sme prejemati nobene pomoči. Pri prenašanju opreme palice ne smejo biti sestavljene, vaba pa ne oblikovana v kepe ali podobne oblike.

XVIII. PRIPRAVE NA TEKMO

28. člen

(znak za začetek priprav na tekmo)

Glavni sodnik da dogovorjeni znak za priprave na tekmo 120 minut pred začetkom.

29. člen

(postopek po znaku za začetek priprav na tekmo)

Po znaku za pripravo na tekmo sme tekmovalec:

- vstopiti v tekmovalni prostor,
- pripraviti ribiški pribor,
- izmeriti globino,
- pripraviti vabo in krmo za ribe,
- postaviti v vodo mrežo za shranjevanje rib.

Pri teh pripravah tekmovalec ne sme povzročati ropota, stopati v vodo, jo kaliti ali kako drugače motiti sosednje tekmovalce ali plašiti rib.

XIX. KRMLJENJE PRED TEKMO

30. člen

(omejitve hrane za privabljanje in vabe)

Količina krme je omejena na 20 litrov za štiri urne tekme in 17 litrov za tri urne tekme. Organizator ima pravico zmanjšati to omejitev po svoji presoji, vendar ne na količino, ki je manjša od 12 litrov, če tekma traja štiri ure oziroma manjša od 10 litrov, če tekma traja tri ure. V to količino šteje tudi: koruza, pšenica, konoplja in drugi dodatki, ki niso neprijetni za favno vodnega okolja ter pesek, zemlja in kamenje za lepjenje črvov.

Krma mora biti v navlaženem stanju. Po sodniški kontroli količini krme tekmovalec ne sme imeti pri sebi nobene krme v suhem stanju in ne

sme več dodatno krmo namakati, razen z razpršilko. Razpršilka za vlaženje hrane ali zemlje sme imeti do 1,5 litra prostornine.

Tekmovalec sme imeti pri sebi (v tekmovalnem prostoru) največ 2,5 litra živih vab, od tega največ en liter tržačinih ličink (»fui«). Dodatno ima lahko tekmovalec vabe za na trnek, vendar vseh skupaj največ 100 g. Tekmovalec mora uporabljati merilne posodice mednarodne organizacije FIPS-e.d.. Vabe ne smejo biti v dodatni embalaži oziroma v vrečkah, razen verdevas če je ločen od fuja s papirjem.

31. člen

(drugi zvočni signal)

Tekmovalec sme začeti krmiti po zvočnem znaku, ki ga da glavni sodnik deset minut pred začetkom tekme. V tem času lahko tekmovalec izdatneje krmi.

Za krmljenje rib je dovoljena vsaka vaba, razen sveže tekoče krvi, mrtve ribe ali koščkov rib.

Za krmljenje je dovoljena uporaba ribiške frače ali posodice na konici palice (»pull cap«).

Krmljenje ni dovoljeno v nobeni embalaži ali mrežicah.

Za obtežitev krme je dovoljeno uporabiti kamenje, pesek ali zemljo.

Dohranjevanje je dovoljeno samo toliko, kot se lahko stisne hrano v pest ene roke in je lahko kepa premera največ pet centimetrov, brez stiskanja ob drug predmet ali telo tekmovalca.

XX. TEKMA

32. člen

(tretji zvočni signal)

Tekma se začne po tretjem zvočnem signalu in traja štiri ure za člane in članice (A liga, B liga, DPP, U-23, veterani, ženske in regijske), razen za kategorijo U-14 in U-18, ko traja tekma 3 ure.

Tekmo lahko prekine glavni sodnik. Prekinitiv lahko traja največ 45 minut. Med prekinitvijo tekmovalci ne smejo krmiti. Znak za prekinitiv tekme je enak znaku za njen konec. Startni in sektorski sodniki ter vodje ekip morajo tekmovalce seznaniti z razlogom za prekinitiv.

Tekma ne more biti krajša od dveh ur.

33. člen

(omejitve pribora)

Tekmovalec sme na tekmovalju uporabljati neomejeno število ribiških palic, vendar sme loviti le z eno palico in z enim trnkom. Na palici je lahko montirano kolesce. Plovec mora biti obtežen tako, da plava na površini vode. Tekmovalec ne sme imeti glavne obtežitve na tleh. Na tleh je lahko 10 % svinca od teže plovca.

Dolžine palic so omejene glede na starost tekmovalca in sicer:

- do 10 m: U-14 (otroci - oba spola),
- do 11,5 m: U-18 (mladi - oba spola),
- do 11,5 m: članice nad 18 let,
- do 11,5 m: invalidi in veterani,
- do 13,0 m: U-23 (mlajši člani),
- do 13,0 m: člani nad 23 let.

Omejitve dolžin palic veljajo za kategorijo in ne za starost posameznega tekmovalca ali tekmovalke.

34. člen

(obveznosti, dovoljenja in prepovedi za tekmovalce)

Tekmovalec mora:

- ujete ribe hraniti žive v vodi; zato mora uporabljati ustrezno mrežo, ki mora biti potopljena v vodi, v dolžini najmanj 2 m, ne sme biti krajša od 3 metrov in mora imeti distančne obroče s premerom 40 cm, če je okrogla, oziroma, 50 cm, če je pravokotne oblike.
- ostati po končani tekmi na svojem prostoru, dokler komisija ne stehta ulova.
- hraniti vse vrste rib v mreži.

Tekmovalec sme:

- uporabljati vabe, ki jih nabode na trnek,
- dodatno krmiti med tekmovaljem, vendar le toliko, kot lahko stisne v pest ene roke, oz. do premera 5 cm, uporaba druge roke ali stiskanje hrane ob telo ali kak predmet ni dovoljeno,
- uporabljati podmetalko za dviganje ujetih rib.

Tekmovalec ne sme:

- uporabljati naslednjih vab: umetnih muh (tudi ponaredki tržačinih ličink, bub ...), blestivk (mepsi in druge kovinske vabe za plenilke), voblerjev (grdi rački, rapale, stormi ...), živih ali mrtvih rib ali koščkov rib ali ribjih iker, kruha, testa, mešanic snovi ali vab (palette, bojilji, kroglice, stisnjena vaba za na trnek, 'tajger' ...) in celuloznega kruha,

- namerno zapenjati rib za druge dele telesa kakor v gobček,
- uporabljati objektov v ali ob vodi: pomolov, čolnov ...,
- loviti v sosedovem prostoru,
- pustiti na startnem mestu oz. tekmovalnem prostoru nikakršnih odpadkov ali jih metati v vodo.

35. člen

(četrti zvočni signal)

S četrti zvočnim signalom glavni sodnik opozori, da se je začelo zadnjih pet minut tekme.

36. člen

(peti zvočni signal)

Peti zvočni signal pomeni konec tekme.

Tekma je lahko skrajšana, če so ogroženi tekmovalci ali vremenske razmere ne omogočajo normalno izvedbo tekme (bliskanje, nevarno naraščanje vode, orkanski veter, ipd). O skrajšanju tekme odloči delegat.

Če je riba ob petem signalu zapeta in je nad vodno gladino, se jo šteje v rezultat. Če je riba ujeta po signalu za konec tekme, jo mora tekmovalec takoj vrniti v vodo.

XXI. TEHTANJE ULOVA

37. člen

(postopek tehtanja)

Po končani tekmi se opravi tehtanje. Za vsak sektor mora biti na voljo po ena tehtnica. Na razpolago mora biti še ena rezervna tehtnica, ki se jo uporabi v primeru, da ena od tehtnic odpove med tehtanjem. Vse tehtnice morajo biti pred tekmo enotno umerjene. Izvajalec sme za tehtanje ulova pripraviti elektronske ali mehanske tehtnice. Če se uporabijo za merjenje ulova elektronske tehtnice, jih je dovoljeno uporabljati le s stolalom.

V kolikor ni možno stehatati ulova zaradi premajhne teže, se ribe preštejejo in se tekmovalci uvrstijo po ujetem številu rib, pri teži pa se označi ulov kot 0 (nič) gr.

Tehtanje opravi komisija, ki jo sestavljajo: sektorski sodnik, startni sodnik in člani, ki jih pred začetkom tekme določi izvajalec. Pri tehtanju sodeluje tudi sosednji tekmovalec.

Mrežo z ulovom vzame iz vode startni sodnik. Rezultat v gramih vpiše sektorski sodnik v tekmovalni

karton tekmovalca, nato ga oba podpišeta, podpiše pa ga tudi tekmovalc.

Tekmovalc mora takoj, ko je podpisal tekmovalni karton z vpisano težo rib v gramih ali po prešteti ribah, le te nemudoma spustiti v vodo.

XXII. IZRAČUN REZULTATOV

38. člen

(izračun rezultatov)

Rezultate tekme izračunajo glavni sodnik in sektorski sodniki tako, da se v vsakem sektorju razvrsti tekmovalce po teži ulova in opravi točkovanje, in sicer:

1. mesto: 1 negativna točka
2. mesto: 2 negativni točki
3. mesto: 3 negativne točke ...
18. mesto: 18 negativnih točk.

Dodatnih pet negativnih točk dobi tekmovalc, ki:

- je dobil rumeni karton zaradi dohranjevanja (prevelike ali na napačni način pripravljene kepe hrane),
- ni upošteval omejitev, ki sta jih pred začetkom tekme določila organizator ali TP,
- ni upošteval omejitve dolžine palic in podobne kršitve.

Maksimalno število negativnih točk dobi tekmovalc, ki je zaradi disciplinskih kršitev prejel rdeči karton. V primeru, ko dva ali več tekmovalcev v enem sektorju ulovijo enako težo rib, se izračun sektorskih točk opravi po naslednji enačbi:

$$x = \frac{a + b + c + \dots}{n}$$

a = št. točk za najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci

b = št. točk za drugo najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci

c = št. točk za tretje najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci

n = število enako uvrščenih tekmovalcev

Primer izračuna: Dva tekmovalca zasedeta enako uvrstitev, 5. mesto, naslednji je uvrščen na sedmo mesto. Ta enako uvrščena tekmovalca prejmeta 5, 5 točke.

$$5 + 5 = 10 : 2 = 5,5.$$

Za tekmovalce, ki niso ujeli ribe, se določijo negativne točke po naslednji enačbi:

$$\text{Število neg. točk} = \frac{m + (n + 1)}{2}$$

m = število vseh tekmovalcev v sektorju

n = število tekmovalcev v sektorju, ki so ujeli ribo

Primer izračuna: V sektorju je 24 tekmovalcev, 12 jih ima ulov in so uvrščeni od 1. do 12. mesta. Naslednjih 12, brez ulovljene ribe, pa dobi naslednje negativne točke:

$$24 + (12 + 1) : 2 = (24 + 13) : 2 = 37 : 2 = 18,5 \text{ točk}$$

Če ekipa v katerem od sektorjev nima tekmovalca, se določijo naslednje negativne točke:

število vseh sodelujočih ekip + 1 neg. točka.

Za nesodelovanje na tekmi za DPP dobi tekmovalc 13 negativnih točk, če je bilo na začetku tekmovalne sezone 12 tekmovalcev v sektorju, oziroma toliko, kot je bilo določeno, da bo tekmovalcev v sektorju plus eno točko.

Zmagovalna ekipa je tista, ki ima najmanjši seštevek negativnih točk iz vseh sektorjev skupaj.

V primeru istega seštevka negativnih točk je zmagovalna ekipa tista, ki ima večjo težo ujetih rib.

V primeru, da imata ekipi isti seštevek negativnih točk in isto skupno težo ulova, se štejejo višje uvrstitve na posameznih tekmah. Upoštevajo se višje sektorske uvrstitve, dosežene na posamezni tekmi.

V kolikor so tudi te uvrstitve enake, o zmagovalcu odloča žreb.

39. člen

(skupni rezultat)

Skupni rezultat ekip in posameznikov na koncu niza tekem je seštevek negativnih točk.

Ekipa oziroma posameznik z najmanjšim seštevkom negativnih točk je zmagovalec.

Primer izračuna: Ekipa je na prvi tekmi osvojila prvo mesto z 9 točkami, na drugi tekmi je bila ekipa sedma

z 20 točkami, na tretji tekmi pa je bila ekipa tretja s 13 točkami. Njen končni rezultat je:

$$9 + 20 + 13 = 42 \text{ točk.}$$

Enak sistem se uporablja tudi za razvrstitev posameznikov.

Ekipni državni prvaki in državni prvaki med posamezniki se razglasijo, če je bilo izvedenih najmanj polovica razpisanih tekem (2 od štirih, 3 od pet ali šest, 4 od sedem ali osem in 5 od devet ali deset razpisanih tekem).

XXIII. URADNI TRENING

40. člen

(uradni trening pred tekmo)

Uradni trening je mogoč v dogovoru z izvajalcem tekme in je enak tekmi brez uporabe mrež za čuvanje rib. Izvajalec mora zagotoviti možnost treninga brez plačila odškodnine.

XXIV. KONČNE DOLOČBE

41. člen

(nezadostno število izvajalcev tekem)

V primeru, da se ne prijavi zadostno število izvajalcev tekem za državna prvenstva, lahko na pobudo TP Tekmovalna komisija predlaga UO RZS, da se prvenstvo izvede z manjšim številom tekem kot je sicer določeno s temi pravili.

42. člen

(veljavnost pravil)

Ta pravila začnejo veljati dan po tem, ko jih sprejme UO RZS.

43. člen

(tolmačenje pravil)

Pravila tolmači UO RZS.

Za reševanje vprašanj, ki v teh pravilih niso definirana ali so nejasna, se uporabi pravilnik mednarodne federacije FIPS-e.d..

Dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik RZS

MUHARJENJE POSTRVI NA POLJANSKI SORI

Muharska krasota pod obronki Blegoša

Poljanska Sora je morda malo zapostavljena, pa vendar zelo lepa muharska reka. Izvira visoko v razgibanem Rovtarskem hribovju med Vrhniko in Idrijo. Teče mimo Žirov proti Škofji Loki, kjer se združi s Selško Soro, sestrico iz Železnikov. Na svojem celotnem toku je to mikavna dišeča reka, obrasla z lapuhom, vrbami in svežimi mešanimi gozdovi, v njej pa živijo veliki temni lipani, skrivnostne potočnice in borbene šarenke. Poseljujejo jo tudi kleni in veliki sulci. Tokrat beseda ne bo o slednjih, saj opisujemo muharjenje postrvi, katerih ribolovna sezona se je ravno dobro začela. Verjemite, v Poljanski Sori je rdečepikic veliko, zato se boste tisti, ki tam še niste lovili, vanjo zaljubili na prvi pogled.

Prva se Poljanščica ali Poljanka, kot ji rečemo ljubkovalno, imenuje Sovra, šele nekje nad naseljem Žiri, ko postane širša, dobi ime Poljanska Sora. Imenovanje reke verjetno izvira iz imena vasi Poljane nad Škofjo Loko, ki se razteza nižje po toku navzdol med Gorenjo vasjo in Škofjo Loko. Celotna krajina okoli reke je kar poetična, zeleni travniki se ob Poljanki dvigajo v mehke hribe, iz njih pa štrlijo vrhovi Sivke (1008 m), Pasje ravni (1029 m) in Blegoša (1562 m). Pod njegovimi obronki je ustvarjal tudi velik slovenski pisatelj Ivan Tavčar. Samo zamislimo si lahko, kako neokrnjena je bila Poljanka in kakšni veliki lipani in potočnice so nekdanje živeli v tej reki.

S Poljansko Soro od izvira do sotočja s Selško Soro upravljajo tri ribiške družine. Prva, ki upravlja z njenim najdaljšim odsekom, je RD Žiri. Od Hotavelj do Loga nad Škofjo Loko se razteza del reke, s katerim gospodarijo v RD Visoko, nižje po toku navzdol pa z njo upravljajo v RD Sora Škofja Loka.

Z delom Poljanke, na kateri smo lovili, gospodarijo v RD Žiri. Pravzaprav imajo reko v njihovem okolišu razdeljeno na dva ribolovna revirja: 16A in 16A1. Prvi se razteza od mostu v Žireh pa vse do vasi Brekoviče in še višje v strmo Rovtarsko hribovje. V drugem, nekoliko bolj komercialnem revirju, ki poteka od mostu v Žireh pa do jezua v Hotavljah (pri Gostilni Lipan), smo lovili mi. Revir je razgiban, v zgornjem in spodnjem toku lipanski, vmes pa se voda marsikje obilno peni in je idealna za majhne in velike postrvi. Šarenke so prisotne le do jezua v Fužinah, nad njim se

bodo ribiči naložili potočnih postrvi in lipanov.

Za ribolov na Poljanki je verjetno najprimernejši pretok okoli 10 m³/s. Seveda je mogoče lepo loviti tudi, ko je pretok povečan ali nizek. Vse v razponu od 5 m³/s do 15 m³/s bo kar primerno. Podatke o pretokih, ki so informativne narave, lahko pridobite na spletni strani ARSO (www.arso.gov.si/vode/podatki/stanje_voda_samodejne.html).

Glavni podatki o revirju

Dovoljeno je le muharjenje z eno umetno muho. Pri ribolovu lipanov je obvezna uporaba trnkov brez zalusti (ali pa naj bo zalust stisnjena), za ribolov postrvi brez zalustniki niso obvezni. Prepovedana je uporaba kazalnikov prijema! Dovoljeni dnevni uplen sta dve potočni postrvi, tri šarenke, en lipan ali trije kleni.

Varstvene dobe rib so podobne kot na drugih muharskih revirjih ▶

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Poljanska Sora
Revir: 16A1, brez pritokov in odtokov
Upravljavca: RD Žiri

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistoča vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	4,0	0,80
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	5,0	0,50
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	3,0	0,30
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	4,5	1,35
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	5,0	0,375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	5,0	0,375
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	4,5	0,675
		31 točk	4,375 zvezdice

po Sloveniji. Za potočno postrv velja prepoved ribolova med 1. oktobrom in 31. marcem ter najmanjša lovna mera 28 cm, za šarenke je varstvena doba med 1. novembrom in 31. marcem ter najmanjša lovna mera 26 cm. Za klenu je varstvena doba med 1. majem in 30. junijem ter najmanjša lovna mera 30 cm. Ribolov lipanov je prepovedan med 1. novembrom in 15. majem, najmanjša lovna mera za to ribo pa je 30 cm. V poletnem času, ko je vodostaj nizek in voda toplejša,

Takšne, okoli 30 cm velike rdečepike so v Poljanski Sori zadnja leta spet zelo pogost ulov. Zasluge za to imajo prizadevni ribiči, ki gospodarijo s to očarljivo predalpsko rečico.

na vsebinsko bogati spletni strani www.rd-ziri.com. Dovolilnice lahko kupite v okrepčevalnici Pri Kafurju v Žireh ali v Gostilni Lipan v Hotavljah. Nakup prek spleta trenutno ni mogoč.

Ribolov na Poljanski Sori

Pred ribolovom na Poljanki smo se najprej namenili v bar, ki je v nekdanjem Domu pod Planino v naselju Trebija. Tam smo izpolnili dovolilnice, se ustrezno napojili in pripra-

Brez ulova vloženi šarenk seveda ne gre. V Poljanski Sori jih je veliko, na svoj račun bodo prišli tudi najmlajši muharji ali tisti, ki se šele spoznavajo s to ribiško obrtjo.

zato priporočamo previdno brodenje in uporabo čevljev s polstjo na podplatu.

Pretok vode je bil nižji kot po navadi, okoli 7–8 m³/s. Pričakovali smo zahtevnejši ribolov, zato smo pripravili konične predvrvice v dolžini 2,75 m s podaljškom, tako da je celotna dolžina predvrvice znašala okoli 3,5 m. Trnica je bila debela 0,15 mm, debelejšje se niso izkazale, s tanjšimi pa (še) nismo želeli tvegati.

Pogled na zeleno reko je bil obe-

Postrvi so najpogosteje prijemale na obtežene domišljij-ske posnetke ličink.

Šarenke so v povprečju velike od 30 do 40 cm. Zapete na trnku so zelo borbene in skačejo visoko iz vode.

Vloženi potočnicam bi morda nekateri očitali, da imajo potolčene gobce in zakrtele plavuti. V resnici so čudovita bitja in lepo popestrijo ribolov na Poljanki.

priporočamo, da z zapetimi lipani ravnate kolikor mogoče previdno in jih čim hitreje ali uplenite ali izpustite nazaj.

Do revirja 16A1 boste prišli iz smeri Žiri in Gorenje vasi. Prostorov, kjer lahko začasno pustite avtomobil, je ob reki dovolj in so urejeni. Ob reki so tudi veliki sodi, kamor lahko ribiči in drugi obiskovalci odložijo odpadke. V RD Žiri vse ribiče prosijo, naj v času rasti in košnje trave avtov ne parkirajo na travnikih.

Dnevna ribolovna dovolilnica stane 50 evrov, za člane RZS 30 evrov. Dovolilnica ni prenosljiva, kar pomeni, da je ribolov z njo dovoljen le v revirju 16A1. Več informacij o ribolovu na Poljanski Sori, s katero gospodarijo v RD Žiri, je na voljo

vili muhe. V muharskih škatlicah smo imeli različne realistične in domišljij-ske posnetke ličink, potezanke in suhe muhe. Upali smo, da bi se postrvi že dvigale h gladini, kar pa se ni uresničilo zaradi močnega vetra, ki je pozno popoldne potegnil z zahoda.

Začeli smo okoli pol štirih popoldne pri betonskem mostu nedaleč stran. Avto smo pustili kar ob cesti, kjer je primerno makadamsko parkirno mesto. Sestavili smo palice #5 srednje akcije in se preoblekli v hlače in čevlje. Prodnato in kamnito dno, na katerem zaradi posebne kamninske sestave že tako ali tako drsi, pogosto prerašča še debela plast rjavih alg, ki se razbohotijo po daljšem obdobju toplega vremena. Ribičem

taven. Pod mostom pri velikem tolmunu je že lovil mlad par; pokimali smo si v pozdrav. Odločili smo se, da bomo poskusili v predelu reke nad mostom. Tam sta dva ravno prav velika tolmuna, nato pa se začne dolga škarpa, pod katero teče Poljanka med velikimi sivimi in rdečimi balvani.

Do vode smo pristopili z desnega brega in previdno, kolikor je bilo mogoče. Vsak nenaden gib bi lahko preplašil urno potočnico v plitvini, ki bi nato pobegnila v tolmun in pokvarila zalezovanje. Na trnico smo navezali domišljij-sko evroličinko z oranžno glavo in obiljem račjega puha na ravnohrbtniku. Z njo smo takoj poskusili v vlivnem curku, kajti skozi polaroidna očala je bilo jasno videti, da bližje nam, v odlivu tolmuna, ni bilo rib. Že prvi met je prišla okoli 30 cm velika potočna postrv. Suvala je z glavo in nudila prav dober odpor. Hitro smo jo sneli s trnka in spustili nazaj ter ponovili met. Znova prijem in postrv, malo večja kot prvič. Zelo nas je veselilo, da je bila potočna.

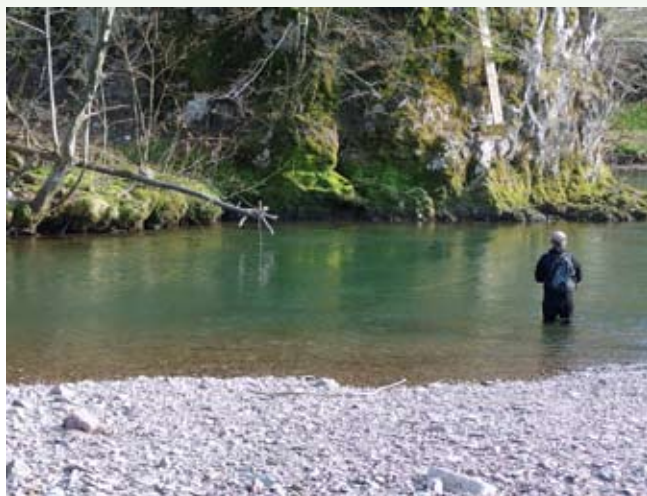
S kolutnim metom smo muho poslali tudi v levi bočni tok in proti sipkemu nanosu pri levem bregu Poljanke. Po vsakem metu je bil prijem, pomembno je bilo le, da je muha takoj potonila k dnu. In vedno je prišla potočna postrv!

Nekoliko višje proti Fužinam, nad dolgo kamnito škarko, so, zanimivo, prijemale le šarenke. Če je okretni ribič splezal na veliko skalo sredi reke, jih je lahko opazoval ob nasprotnem bregu. Med njimi so plavali tudi veliki klenci. Na tistem mestu se posnetki domišljajskih ličink niso izkazali, zato smo na trnico, debeline 0,12 mm, navezali obteženo zajčje uho na #16. Uspeh ni izostal, zapete šarenke, ki sicer niso merile več kot 35 cm, pa so bile zelo borbene.

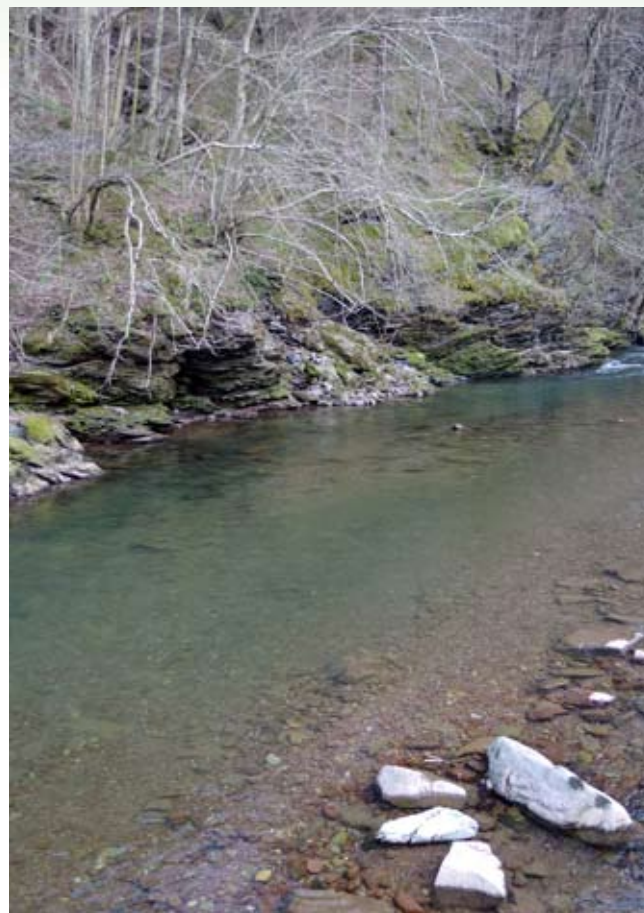
suhih muh, ki so za pomladanski in poletni ribolov lipanov na Poljanki nepogrešljivi. V naš ožji izbor sodijo drobne Fratnikove puhovke, vezane s črno svilo na brezzalustnikih #18, #20 ali celo #22. Nenadkriljivi so tudi posnetki prelka, prav tako na zelo majhnih trnkah, denimo hoflandovka. Zvežemo jo v več različicah, s krilcem ali brez njega, vedno pa v zemeljskih barvah. V vročih popoldnevih smo doživeli ribiške uspehe z obliko grinvilovke v mokri izvedbi

ska Sora pri Trebiji za ribolov skorajda popolna. Potočne postrvi so zelo pogosto prijemale, ujeli smo jih precej in nič ne de, če je imela katera izmed njih morda zakrnelo plavuti. Vložek šarenk je prav tako bogat, na leto jih menda v revir 16A1 vložijo okoli 600 kg in ribolov je dober skozi celotno sezono.

V dobro smo šteli pestrost ribolova ter udoben dostop in pristop do vode. Pri ocenjevanju je tako revir dobil 31 točk (od 42 mogočih) in zelo dobro

Na Poljanki so predeli plitve vode prekinjeni z brzicami in globokimi tolmuni, v katerih živijo kapitalne postrvi, pa tudi sulci.

Blizu kamnite škarpe med Fužinami in Trebijo je miren ribiški kotiček s sipinami in temno zelenimi tolmuni globlje vode. V njih prebivajo vložene šarenke, potočne postrvi, lipani in veliki klenci. Tu spomladi rib ni težko uloviti, poleti in jeseni, ko so že »pošpikane« in je voda nizka, pa ulov terja precej več ribičeve spretnosti in znanja.

Nekoliko nižje po toku navzdol, na odseku reke med betonskim in lesenim mostom pri naselju Trebija, je širok odliv iz tolmuna, ki se zlije v brzice. Na belo-rdečem prodnatem dnu je bilo vse črno lipanov, največji med njimi so merili krepko več kot 45 centimetrov. Ker so bili v drsti, smo jih le previdno opazovali od daleč, v mislih pa smo že preigrali scenarije, kako in s kakšno muho jih bomo lovili od 16. maja naprej. Nekaj je gotovo: tako kot bi jih enostavno ujeli sedaj, ko so v drsti, od sredine maja naprej pač ne bo pravilo. Toda čar lipanskega lova je tudi v izbirčnosti te elegantne ribe. Vsem, ki jih tematika podrobneje zanima, svetujemo prebiranje knjige *A Fly Fisher's Life* (Muharjevo življenje). Leta 1959 jo je izdal slavni hotelir Charles Ritz. Knjigo je dandanes težko dobiti, na voljo pa je v francoskem, nemškem in angleškem jeziku.

Da, Poljanska Sora je čudovita muharska reka, znana predvsem po ribolovu lipanov s suhimi muhami. Ker ne moremo iz svoje kože, na tem mestu omenjamo klasične vzorce

s sivo-olivnim telescem brez zlate lamete. V večernem skoku se bodo lipani in postrvi dvignile k muhi tudi, če boste lovili z večjimi posnetki enodnevnice, denimo z modrokrilo zelenko (*angl.* Blue Winged Olive), prvenko (*angl.* Olive Dun), sivo vulfovko ali rójenko. O slednji je dr. Božidar Voljč nekoč zapisal, da so z njo lovili lipane na Poljanski Sori, s katero gospodarijo v RD Visoko. Posnetek vseh srednjih in manjših enodnevnice se na tej rečici v resnici zelo dobro izkaže in ne bi smel manjkati v nobeni škatlici kolikor toliko izobraženega in svetovljanskega muharja.

Vtisi

V času našega obiska je bila Poljan-

končno oceno 4,375 zvezdice (od 6 mogočih).

Poleti se bomo na Poljanko še vrnili na lipanski lov s suho muho, kajti njihova populacija je tam dobra. Prekaljeni ribiči bodo tudi ob nekoliko nižjih vodostajih ujeli kapitalno postrv, saj jih je v Poljanki kar nekaj. Revir bi priporočili vsem muharjem. Na vodi navadno ni gneče, ribe pa zelo lepo prijemajo.

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Ribe v glavi

Zaveden z dobrim ulovom včasih pomislim, kako enostavno opravilo je ribolov. Prideš, ponudiš vabo in že je riba na trnku. Da ribe izgubijo vso previdnost in prijemajo na vse, kar jim ponudimo, se občasno sicer res dogaja, a le, če smo veliko za vodo in imamo ob tem še obilo sreče, bomo takega blagoslova lahko zares deležni le nekajkrat v celotni ribiški karieri.

Sam sem že bil v takih ribiških nebesih in občutki so bili zares dobri, res pa je tudi, da je bil pristanek na realnih tleh potem, ko na naslednjem ribolovu brez znanega razloga nisem ujel prav ničesar, precej trd. A ga s peklom le ne gre primerjati. Še posebno, ker se ni zgodil s prevelikih višav. To pa ne pomeni, da si ne postavljam visokih ciljev.

Kolikor je bilo mogoče previdno, sem se približal vodi. Suha stebela vsepovsod prisotnega tujerodnega japonskega dresnika mi niso nudila dobrega kritja pred previdnimi ribami. Povsem drugače bo, ko se bo na novo razrasel; takrat bo dostop do vode skorajda nemogoč.

Voda je bila lepe zelenkaste barve, precej bistra in razen na najglobljem delu

samo značilen rep in zdelo se mi je, kot da mi maha z njim. Trenutek za tem sem opazil še enega podobne velikosti in že sem pomislil: Kakšna gneča! V neposredni bližini sem opazil še ščuko v nič kaj prijazni preži. Kot da bi pazila na linje, a glede na njeno velikost sem menil, da ni bila posebna nevarnost zanje. Malo naprej proti sredini sem bežno

Kadar je mlak'ca polna, ne deluje prav nič nedolžno. Vanjo ob povišanem vodostaju prodira voda iz bližnje reke, z njo pa tudi ribe. Ribolov je lahko pravi užitek, pa tudi prava muka. Nikoli ni mogoče vedeti, kaj bo prišlo na ponujeno vabo. Če bo sploh kaj ...

Takale je ista mlak'ca, ko je v njej precej manj vode, verjetno pa tudi rib.

Posebno frustrirajoči so lahko ribolovi na povsem določeno ribjo vrsto, še bolj pa na posamezni primerek te vrste. Nemalokrat se zgodi, da po temeljitih pripravah potem ujamem vse, le tistih rib ne, ki sem se jih namenil loviti.

Mrak'ca

Mimo vode, na kateri sem lovil pred nedavnim, sem se v prejšnjih letih peljal nešteto krat. Včasih sem jo le ošvrknil s pogledom ali pa še to ne, ustavil pa se nisem nikoli. Vse do zadnjič, ko sem lovil v bližini in sem z ribolovom končal prej, kot sem nameraval. Zato sem se odločil, da si jo bom ogledal поблиže. Lahko rečem, da je malo večja mlaka oz. občasna mrtvica in občasno slepi rokav bližnje reke. Kadar le-ta naraste, visoka voda skozi kanal prodira vanjo, z vodo pa verjetno pridejo še ribe. Ob nizkem vodostaju se vez prekine in nastane prava mrtvica. Vedno, tako vsaj predvidevam, v njej ostane nekaj rib, ki počakajo naslednjo visoko vodo. Če seveda vmes ni ribiškega trnka ali česa drugega ...

sem videl vse do dna. Pri tem sem si pomagal s polaroidnimi očali, brez katerih na ribolov sploh ne grem, saj bi bil brez njih prikrajšan za marsikaj. Na nekaterih mestih je bila voda globoka vsaj dva metra, privlačnost temno zelenega tolmuna pa tolikšna, da sem v mislih že videl svoj plovec na gladini, kako nosi vabo naravnost linju v usta.

Narahlo sem stopal z nogo pred nogo in sklonjen napredoval naprej. Nisem se preveč vznemirjal. Četudi bi splašil kako ribo, to ne bi bila katastrofa, saj tako ali tako nisem nameraval loviti. Pomembno je bilo le, da se prepričam, ali so ribe tam ali ne. Velikokrat sem bil že zelo presenečen na vodi, za katero sem mislil, da v njej razen žab ni ničesar drugega, naletel na ribe, in to ne majhne. Poleg gostih vej obrežnega drevesa, ki so deloma segale še v vodo, sem naletel na tisto, zaradi česar se splašča k vodi priti previdno. Še posebno k taki, ki je ne poznamo in na njej nismo še nikoli lovili. Izpod ene od vej je zaplaval temno obarvan linj, naredil krog in se vrnil nazaj. Izpod vej je molel

ujel silhueto ribe, ki me je očitno opazila in se počasi umaknila v temen tolmun. Ocenil sem, da je verjetno klen vsaj treh kilogramov. Lahko pa bi bil tudi manjši amur. Na hitro sta si ribi precej podobni. Velika riba za majhno vodo, ki je, kot že zapisano, občasno povezana z reko. Klen, linja, ščuka – kakšno razkošje!

Odločitev za ribolov je padla že v trenutku, ko mi je prvi linj pomahal z repom, piko na i pa je dodal »klen«. V ta namen sem v vodo vrgel tistih nekaj boljlijev, ki sem jih imel s seboj. Vsakega posebej sem pred tem stisnil toliko, da je počil. Menil sem, da bodo tako bolj izpuščali hranljive in aromatične snovi in posledično jih bodo ribe prej našle. Predvideval sem, da se z njimi niso še nikoli srečale in bo potrebna potrpežljivost, da se navadijo nanje. Po pravici povedano sem najprej razmišljal, da sploh ne bi predhodno krmil, temveč bi lovil kar na koruzo iz konzerve.

V naslednjih desetih dneh sem mlak'co obiskal štirikrat, zgolj zaradi krmiljenja z boljlij in koruzo. Nisem pretiraval, samo

nekaj boljiv in zrn koruze in nič več. Medtem je voda upadla in se skalila in bilo mi je že žal, da sem z ribolovom tako dolgo odlašal. Tolažil sem se, da je kalnost posledica ribje aktivnosti in ne dvigovanja krpic odmrlega vodnega rastlinja z dna na gladino. Nič kaj lep prizor.

Ribolov

Na dan ribolova sem moral zjutraj najprej kupiti ribolovno dovolilnico, potem pa sem se z velikim veseljem in pričakovanjem lotil dela. Razmere v mlak'ci so bile še najbolj naklonjene ribolovu na dnu z uporabo minimalne obtežitve. Oranžnemu boljiju na trnku sem dodal še nekaj dobrot (drobir boljiv in malo briketov) v PVA-mrežici. To je bilo vse. Med ribolovom nisem načrtoval nobenega dodatnega krmiljenja. Vaba je padla v vodo pol metra od vej, pri katerih sem prvič opazil linje, in pri

Po koncu ribolova sem iz vode izvel takole obgrizen bolj. Zdi se, kot ga ne bi obgrizle ribe. Je bila morda želva?

tem povzročila zelo majhen hrup. Upal sem, da so linji vseeno še tam nekje. Vabe nisem nameraval več premikati; pustil sem jo tako, kot je padla. Bolji je bil preverjeno dovolj obstojen za dolgo ležanje v vodi, zato je bila v tem primeru še najboljša rešitev, da ga pustim pri miru – če bo potrebno, tudi do konca ribolova. V majhni divji vodi, kot je ta, je večkratno premetavanje vabe prej škodljivo kot koristno, saj so ribe zelo dovzetne za nenavadne zvoke in pojave ter veliko bolj nezaupljive kot pa v kakšnem ribniku. Če nismo previdni pri hoji po bregu in drugem početju, imamo lahko zelo otežen ali celo povsem ponesrečen ribolov. Palico sem postavil na nosilca in vklopil piskač, potem pa sem se sklonjen umaknil na varno razdaljo. Tedaj mi je preostalo samo še čakanje in upal sem, da ne predolgo. Gladina vode je bila povsem mirna, od rib pa sem opazil le nekaj ščuk, ki so pohajkemale v plitvini.

V vsem dopoldnevu se je piskač oglasil dvakrat s posameznim piskom in to je bilo vse. To je bilo sicer dovolj, da mi je pognalo kri po žilah in mi olajšalo neudobno sedenje, a še raje bi doživel pravi prijem. Vmes sem premišljeval vse mogoče. Morda bi vseeno moral poskusiti s plovcem in koruzo? Morda predhodno ne bi smel

krmiti? Taka in podobna vprašanja sem si postavljaj, medtem ko so dežne kaplje začele svojo značilno pesem po dežniku, pod katerega sem se skrila.

Dan je minil brez prijema. Ko pa sem na koncu ribolova potegnil bolj iz vode, sem opazil, da je bil nekoliko obgrizen. Spraševal sem se, kdo bi bil lahko krivec za to. Način, kako je bil obgrizen, je skorajda izključil ribe. Pri enem od prejšnjih obiskov sem opazil nekaj želv, tujerodnih rdečevratak (enakovrednih japonskemu dresniku). Očitno so se pri nas tako namnožile, da prebivajo že vsaki vodi. Morda je bila katera izmed njih. Čudno je bilo le, da je bolj obgrizla, ne pa ga tudi pogoltnila. Marsikaterega ribiča je že presenetil »oklepni« ulov. Jaz take izkušnje še nimam in si je niti ne želim. Sikajoči oklepni je zelo napadalen, a to ni največja težava; večja je dobiti trnek iz njegovih ust.

Silikonski posnetki koruze marsikdaj prinesejo presenetljivo dobre rezultate. Sploh v kombinaciji z naravno koruzo iz pločevinke. Tokrat pa je krap raje izbral naravno ponudbo.

Domov sem se odpravil nekoliko poklapan, saj sem si izid ribolova predstavljaj drugače. Seveda sem že imel nov načrt in v ta namen sem po koncu ribolova vrgel v vodo nekaj boljiv, za dodatek pa še nekaj zrn koruze iz konzerve.

Znova

Ko sem čez nekaj dni prišel znova, sem za vabo uporabil koruzo. Nekaj zrn sem vrgel prostih v vodo, za kaj več ni bilo potrebe. Želel sem si le eno pravo ribo. Recimo tisti »klen« bi bil ravno pravšnji, zadovoljen pa bi bil tudi z linjem.

Plovec sem namestil v bližino vej. Globino sem kar dobro zadel, tako da popravljaj ni bilo potrebno. Dve zrnici koruze na trnku sta ležali na dnu in mislil sem si: »Če je v bližini linj, potem ne bo treba dolgo čakati na prijem.« Še hitreje od njega prime klen. Ta mi, odkar sem ga videl, ni hotel iz glave. Želel sem ga ujeti še bolj kot linja.

Razmere na vodi so bile, glede na zadnjič, spremenjene. Deževje dan poprej je povzročilo, da je reka narastla in vdiral skozi kanal v mlako, ki to zdaj ni bila več. Ko po kakšni uri še vedno ni bilo nobenega dogajanja okoli mojega plovca, sem lahko le upal, da ribe niso

izkoristile razmer in ušle v reko. Bolj zato, da sem nekaj naredil, kot pa ker bi verjel, da bo kaj pomagalo, sem pripravil še eno palico. Glede na to, da je tam dovoljen lov ciprinidov na dve palici, bi bilo pravzaprav škoda, če ne bi izkoristil te možnosti. Pred grm na nasprotnem bregu sem v precej globoko vodo s fračo nastreljal nekaj zrn koruze, zatem pa tja postavil dve zrnici plastične koruze na lasku za vabo.

Kasneje sem si želel malo pretegniti otrple noge in se previdno odpravil nekaj metrov stran v bližino reke, a sem imel plovec kljub temu dobro na očeh. Nekoliko stran od kanala, ki je povezoval mlak'co z reko, sem naletel na žalosten prizor. Na tleh je ležala precej velika klenova glava. Po moji oceni je imel klen vsaj dva kilograma. Okoli nje ni bilo nobenih lusk ali kakršnih koli drugih sledi o ribi. Samo

Bolji, oplemeniten z dobrotami v PVA-mrežici, ni prinesel pravega prijema. Le dva osamljena piska piskača sta nakazovala, da se je okoli vabe nekaj dogajalo.

glava in nič drugega. Le kdo bi lahko to naredil? Človeka sem izključil, saj bi, če bi se odločil ujeti ribo očistiti za vodo, pustil okoli še kakšno drugo sled, predvsem luske. Lahko da jo je prinesla katera žival od drugod. Je bila morda vidra? Moram reči, da še nobene nisem videl, kar pa ne pomeni, da jih ni. So to morda storile plenilske želve? Odgovora najbrž ne bom dobil. Pri sebi pa sem upal, da ne gre za glavo »mojega« klena in da on še vedno plava v mlaki ali pa v reki.

Če je bil moj klen še vedno v mlaki, je bil zares previden. Vabe so ostale tudi po tričrt dneva povsem nedotaknjene. Torej znova nič. Že drugič. Tudi dve palici nista pomagali. So ribe morda izkoristile razmere in odplavale v reko? Tega nisem verjel, a četudi so nekatere res ušle, so skoraj zagotovo priplavale druge. Zato nisem nameraval odnehati, nasprotno: v mislih sem že načrtoval naslednji ribolov. In to kmalu.

V naslednjih dneh zato nisem imel nobenega miru. Misli na ribe v mlaki me niso zapustile niti na ribolovu na Koseškem ribniku, kjer sva z Elvisom lovila krape. No, bolj on kot jaz, saj meni ni šlo. Dan je bil zanimiv in vreme spremenljivo; od povsem mirnega

do vetrovnega, padlo pa je tudi nekaj kapelj dežja. Dva Elvisova krapa med tremi in štirimi kilogrami sta popestrila dan in očitno je bilo, da se riba prebujala iz zimskega sna. Zdi se, da je bilo enako z nami ribiči, predvsem kraparji. Pred dnevi sem že prevetрил svoj šotor; kmalu ga bom znova.

Potem še dva dni zaradi drugih opravil nisem mogel na mlak'co. Nabiral pa sem si optimizem.

Ulov

Za naslednji ribolov nisem ničesar spreminjal. Za vabo sem uporabil koruzo.

Kakovosten drobnji pribor je pomemben za uspešen ribolov. Med drugim tudi fluorokarbonski laks, ki je v čisti in bistri vodi manj viden kot navaden.

Ta najdba v neposredni bližini mi je odvzela nekaj morale. Kljub temu sem upal, da »moj« klen še vedno plava v mlak'ci ali pa v reki.

Edina riba, ki sem jo ujel v nekaj poskusih, je bila lep luskinar, ki me je popolnoma presenetil s prijemom.

Krapa sem izpustil v reko. Ni se dal preveč prositi; krepko je zamahnil z repom in izginil. Do naslednjic!

Boljše sem pustil za rezervo. Verjel sem, da bom končno prišel do zelene ribe – tistega debelega klena ali pa vsaj linja. Razmere so bile podobne kot zadnjič, le da je bilo vode nekoliko manj in povezave z reko ni bilo več. Postavljalo se mi je vprašanje, ali so ribe ostale v njej. Ščuke so se pokazale kmalu, drugih rib pa nisem opazil. Za vodo sem nameraval preživeti ves dan, vse tja do večera. Ni vrag, da se riba niti enkrat v vsem dnevu ne bi želela hraniti, še posebno ob pogledu na sladko koruzo.

Kolikor sem le mogel pazljivo in s čim manj hrupa sem vabo znova postavil ob veje v vodi. Signalno rdeči vrh plovca je očitno odstopal od okolja in lepo bi bilo, če bi ga potopila kakšna riba. Potem bi bilo moje veselje popolno, obenem pa bi dobil zadoščenje za vse neuspešne ribolove.

Kot bi se moje misli prenašale v vodo, se je plovec rahlo zazibal, malo potonil, se dvignil do polovice iz vode, potem pa izginil pod gladino. Zgodilo se je precej hitro. Navajen večurnih mi-rovanj plovca na gladini pri prejšnjih ribolovih sem potreboval nekaj delčkov sekunde, da sem ugotovil, da gre zares.

Po zategu se je moja palica Greys X-flite Barbel 1,75lb, ki jo uporabljam, odkar sem lani zlomil svojo »bajronco« pri ribolovu

v Mengšu, silovito upognila, zavora na kolescu Mitchell 300 pa zaregljala. Riba se je pognala na nasprotni konec mlake in pri tem potegnila laks nevarno blizu vej. Po moči potega sem bil prepričan, da ne gre za linja. »Morda pa je tista debela, kleno podobna riba?« sem pomislil. Zelo upognjeno palico sem držal nad vodo in tako poskušal laks čim bolj odmakniti od vej. Želel sem, da bi se riba čim prej obrnila k meni, saj je bil prostor pred mano veliko bolj naklonjen utrujanju ribe. A riba se ni dala. Še naprej je vztrajala v delu mlake, na katerem nisem imel popolnega pregleda, ker so mi pogled zakrivale veje grma. In to prav tistega grma, kjer je riba prišla, zdaj pa bi bil lahko usoden tudi drugače. Otepanje ribe se je nekoliko umirilo in končno je začela plavati k meni. Če sem želel obdržati stik z njo, sem moral hitro navijati laks na tuljavo kolesca. Ustavila se je v najglobljem delu mlake in se držala dna. Na vodni gladini so se pojavili vrtinci, ki jih je povzročala, ko se je obračala levo in desno. Takrat sem podvomil tudi, da je na trnku klen. On bi bil ne glede na velikost v tem času že precej bližje moji podmetalki.

»Žal« bo beseda znova o ribi, ki je po besedah nekaterih v zadnjih letih dodobra napolnila strani našega stanovskega glasila. Krivda je še najmanj moja, saj sem se in se z enako vnemo posvečam

vsem ribam in načinom ribolova. No, morda je malo manj muharjenja, ki sem ga v zadnjih letih res nekoliko zanemaril, a morda bom že letos kaj storil tudi na tem področju. Tokrat sem želel ujeti povsem druge ribe, a se mi ni izšlo po željah in pričakovanjih. Največji krivec za to sem bržkone sam, saj se, kot pravijo, železo kuje, dokler je vroče, meni pa so linji in kleni očitno ušli z visoko vodo. A le začasno! Naslednjič bom veliko bolj pozoren.

Torej znova krap! Lep, temen luskinar. Nad ulovom sem bil navdušen. Še toliko bolj, ker sem imel za seboj nekaj zaporednih neuspešnih ribolovov. Ko sem ga zajel v podmetalko, se je še malo prej divji krap povsem umiril. Za razliko od mene, ki sem vznemirljen še sedaj, ko pišem tale prispevek ...

Voda, pa naj bo še tako majhna in na videz neugledna, nas še posebno, če ima občasno ali stalno povezavo z reko, lahko presenetijo z dobro ribo. Sam niti ne vem, kako je bilo mogoče, da sem se leta vozil mimo, ne da bi vodo vsaj preveril. V prihodnje temu prav gotovo ne bo več tako. Linji, ki sem jih videl, mi namreč nočejo iz glave, tista mrcina od klena pa tudi ne.

Besedilo in fotografije:
Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

RIBNICA

Skupni ribolov na Ribnici in Obrhu

Bila je sredo, ko so v RD Ribnica uradne ure v prostorih ribiškega doma. Domislil sem se, da bi uradno kot predsednik povabil na večerni zbor svoje najozžje sodelavce, ki mi pomagajo pri vodenju RD. Vabilu so se odzvali tajnik, gospodar, vodja čuvajske službe, upravnik doma in nekaj aktivnih ribičev, ki so prisotni pri vseh aktivnostih.

Predlagal sem jim, da bi naslednji dan (9. aprila) organizirali skupni ribolov in druženje ob vodi. Napoved je bila obetajoča, vreme lepo in končno tudi nekoliko topleje, vodostaj pa kot naročen. Dobili smo se naslednjega dne pred ribiškim domom in se razdelili v dve skupini: ena je odšla na Obrh v Rakitnico, druga pa na Ribnico, dolvodno od mostu na Ugarju. Lovili smo z umetno muho na način ujemi-fotografiraj-spusti. Ker jih kot muharje nisem najbolje poznal, me je zanimalo, če so tudi v tej ribolovni panogi tako uspešni kot pri svojih aktivnostih v RD,

Samec potočne postrvi iz Ribnice

pa tudi odpreti je bilo treba novo ribolovno sezono.

Sam sem bil s svojo skupino izžreban na Ribnico in ribolov se je začel. Predeli, kjer je bilo mogoče lepo muhariti, so bili zaradi ruš sicer težko prehodni, zaradi večje oddaljenosti se je v vodo videlo bolj malo, predeli, kjer so se zadrževali lepi primerki postrvi, pa so bili bolj zaraščeni in samo ribičeva senca je bila potrebna, da so dokaj hitro odplavali. Moja

naloga je bila s fotoaparatom – kolikor mi je to pač uspevalo –, ovekovečiti primerke ujetih rib. Kmalu se je začelo dogajati in ribolov je bil boljši, kot smo pričakovali. Pa ne toliko po količini kot v lepih primerkih potočnih postrvi. Na Ribnici smo sicer bolj pričakovali lepe primerke šarenk, ki smo jih vložili pred začetkom sezone, a o njih (razen ene) ni bilo ne sluha ne duha. Med ulovom se je znašla tudi ena ščuka.

Spodbudne novice so prihajale tudi z Obrha v Rakitnici, kamor sem se odpravil dokumentirati ulove. Obrh je za muharjenje kar težko dostopna voda – samo nekaj predelov je, kjer je kolikor toliko brezskrbno mogoče izvesti soliden met, ribe pa so izredno plašne. A potrpežljivost in vztrajnost sta hitro poplačani.

Kot vsak ribolov se je tudi ta počasi končal in ob 19.00 smo se zbrali v ribiškem domu; eni malo manj zadovoljni, drugi nekoliko bolj, vsem pa je bilo skupno zadovoljstvo, da imamo lepe vode, v katere se vrača življenje, da imamo lepe primerke domorodne postrvi, na katere smo lahko ponosni, in smo jih po ulovu vrnili v vodo.

Katere muhe so botrovala lepe uspehu, naj tokrat ostane skrivnost. Dodam naj le, da sem bil vesel ob ugotovitvi, da imam poleg dobre delovne ekipe tudi uspešne muharje.

Vojko Štanfelj

BISTRICA DOMŽALE

Novo vodstvo RD Bistrica Domžale

Zbor članov RD Bistrica Domžale je na svoji seji 15. marca 2015 izvolil nov upravni odbor in člane v preostalih organih društva. Po več kot 28 uspešnih letih vodenja RD, za katero je neutrudno skrbel dolgoletni predsednik Rajko Bajec z Vira pri Domžalah, je bil za novega predsednika izvoljen Martin Movern iz Kamnika. Delo tajnika, ki ga je v družini vestno in prizadevno opravljal Edo Špendl, je prevzel Tomaž Lavrič. Drugi člani upravnega odbora so izvoljeni predstavniki iz pododborov Pšata, Kamnik, Moravče in Domžale, sestavljajo pa ga tudi gospodar ribnikov, gospodar tekočih voda in vodja čuvajske službe. V RD je v vseh štirih pododborih včlanjenih več kot 360 članov, od tega 39 mladincev.

Z izvoljenim upravnim odborom RD Bistrica Domžale

vstopa v novo petletno mandatno obdobje (2015–2020), v katerem si bo še naprej prizadevala opravljati svoje temeljno poslanstvo. Sem sodi predvsem ribiško upravljanje v bistrškem ribiškem okolišju, skrb za sona-

Zahvala dosedanjemu predsedniku Rajku Bajcu (foto: Primož Mahkovec)

ravno gojitev rib, druge aktivnosti za ponovno naselitev in ohranjanje ugodnega stanja rib v skladu z ribiško gojivnim načrtom ter opravljanje drugih predpisanih nalog na področju sladkovodnega ribištva.

Ribiška družina veliko informacij objavi tudi na svoji spletni strani: www.rd-bistrica-domzale.si, kamor ste vabljeni k prebiranju ribiških novic.

Dr. Tomaž Lavrič,
tajnik RD Bistrica Domžale

Novo vodstvo UO RD Bistrica Domžale (foto: Primož Mahkovec)

Postrvja sobota

Ko sem jo dopoldan (v soboto, 14. marca letos) mahal proti Trbojskem jezeru, si nisem mislil, da bo dan tako povezan s postrvmi. Ker očaranost s salmonidi pri meni ni več tolikšna kot nekoč, o njih nisem posebej razmišljal, do odprtja ribolovne sezone pa sta tudi bila še dobra dva tedna. Nekaj pa je vodá, kjer je lov tujerodnih salmonidov, kot je šarenka, dovoljen že s prvim marcem.

V večinoma so mešani salmonidno-ciprinidni revirji na tekočih vodah in jezera. Šarenka je privlačna riba za ribolov ter za prijeme na ribičeve vabe po moje precej manj sramežljiva kot potočnica, in to ne samo takoj po vlaganju, temveč tudi, ko se na vodo povsem privadi. Če seveda uspe v njej ostati nekaj sezon. Kako pogosti bi bili prijemi, če šarenk ne bi vlagali in bi se ribiči osredotočali samo na potočno postrv, ne vem. Toda ali je res na vsakem ribolovu treba kaj ujeti? Po moje niti ne. Sam sem pred leti, ko je bil na salmonidnih vodah še dovoljen ribolov z blestivkami, v njem zelo užival in moram reči, da ga kar malo pogrešam. Ujel sem tudi nekaj, vsaj zame lepih potočnic. Eno takih sem ujel v Savi, kjer sva s kolegom vijačila v nekoliko povišani in rahlo motni vodi. To in tudi veliko drugih sem v opisanih razmerah ujel v priobalnem delu, pravzaprav plitvini, in sredi belega dne na srebrno zaganjavko (blestivka v obliki žlice) DAM-effzett, najmanjše velikosti. Postrvi so nanjo rade prijemale predvsem v motni vodi, zato sem tiste čase v opisanih razmerah pogosto vijačil prav s to obliko zaganjavk. Kot zanimivost naj zapišem, da je kolega ujel na upiravko (meps) številka 3 debelega lipana.

Ravno tako še ni dolgo tega, ko so ribiči na Zbiljskem jezeru uspešno lovili na ikre, sardele ali kalamarje z obtežilnikom na dnu. Zapete večkilogramske šarenke so skakale visoko iz vode. Tako velikih postrvi, težkih nekaj kilogramov, je v omenjenih jezerih tudi dandanes še nekaj. Eden od razlogov za njihovo rast je obilje naravne hrane, nekaj pa je prispevajo še obiskovalci s krmljenjem ptic in podobno. Nekoliko se morajo zahvaliti tudi sreči: prvič, da ne zgrabijo napačne hrane, in drugič, če že, da je ribič privrženec ribolova ujemi in spusti in ujete, še posebno stare in večje primerke po fotografiranju spusti nazaj v vodo. Pred časom sem pri lovu podusti v okolici čolnarne na Zbiljskem jezeru zapel velikega

Moj ribički znanec Goran Veselinovič mi je prijazno prikazal uporabo »plastelinčka«. Zaradi drugih obveznosti lovi nekoliko manj kot v preteklosti, a si je vseeno vzel nekaj ur za ribolov.

Pogled z vrha kanjona Zarica. Ribiči na čolnih so zavzeto ponujali vabe debelim postrvem v globini jezera; tokrat brez večjega uspeha.

samca šarenke. Zapet je ostal kake pol minute, kar je bilo dovolj, da sem si ga lahko vsaj ogledal. Krasila sta ga izrazita spodnja čeljust in mavrična progá po bokih. Tolikšne postrvi še nisem videl. Kakšnih 70 cm dolga riba je brez panike plavala sem in tja, zapeta na majhen trnek in tanko predvrnico 0,10 mm. Lahko sem ji le popuščal in nič drugega. Konec je prišel prav tako hitro kot začetek: laks je popustil, riba pa je samo še mirno zaplavala v globino. Seveda bi

odplavala nazaj, četudi bi mi jo uspelo spraviti v podmetalko. Lepo pa bi jo bilo vsaj fotografirati. Morda kdaj drugič. Skoraj neverjetno je, kolikokrat kapitalna riba prime na vabo, ki ji ni namenjena. Si lahko mislite: ta je prišla na droben kosmič belega kruha, ki je bil namenjen podusti.

»Srečo« z napačnimi ribami pri ribolovu podusti na Zbiljskem jezeru sem imel tudi nekega hladnega decembrskega dne pred leti. Takrat sem ujel in tudi izpustil lipana, ki ga

Ribolovno dovolilnico, prosim!

Pri brunarici Kriva ščuka sem ob kavi nekaj besed spregovoril z ribiškim čuvajem RD Kranj Martinom Dežmanom. Zaradi dolgoletnih ribiških in čuvajskih izkušenj je zanimiv sogovornik, od katerega je mogoče izvedeti marsikaj; od tega, kako in kje riba trenutno »dela«, do dogodivščin izpred nekaj desetletij, ko reka Sava še ni bila ujeta v jezero in so na mestu, kjer je sedaj voda, igrali nogomet.

»Najboljši ribolov je bil takoj po nastanku jezera (leta 1986, op. a.). Takrat je bilo mogoče normo velikih postrvi ujeti dokaj hitro. Danes je glede tega nekoliko drugače, a je voda še vedno zelo bogata z različnimi ribami. Veliko je krapov, linjev, klenov, podusti in ščuk. Največja ujeta ščuka je merila 123 cm. Seveda pa ne smem pozabiti na postrvi, predvsem šarenke, ki so velike in jih je veliko. Nekaj je še smučev, v

Ribiški čuvaj Martin Dežman

zgornjem delu v Savi pa imamo precej sulcev, ki smo jih v letošnji ribolovni sezoni ujeli kar nekaj prek enega metra,« je povedal Martin.

Kaj pa ribiči?

»Večjega kršenja ribolovnih pravil v naših vodah niti ni. Pa tudi klasičnih raubšincev, ki so na črno lovili ribe za preživetje, ni več. Po moje je zelo pomemben pristop ribiškega čuvaja do ribičev. Predvsem do mladih. Njih raje nagovorim, da se včlanijo v ribiško družino, kot pa da jih takoj kaznujem, če jih zalotim pri nedovoljenem ribolovu. Veliko dosežes s prijazno besedo tudi pri starejših ribičih. V glavnem imam kar dobre izkušnje. Nekoč sem zalotil dva ribiča, ki sta sicer imela ribolovni dovolilnici, a sta lovila na nedovoljene vabe. Opozoril sem ju, da se tako ne sme in da bo v takem primeru prihodnjic sledila kazen. Naslednji dan sta me obiskala in se opravičila. Verjamem, da sta od takrat naprej lovila po pravilih. Seveda pa ni trdnega pravila in vsak ribiški čuvaj mora sam presoditi, kako bo reagiral ob srečanju z ribiči, ki ne lovijo v skladu s pravili.«

S tem, kar je povedal, se lahko samo strinjam. Čuvajska dejavnost je zahtevna in v marsikateri RD tudi premalo cenjena. A po drugi strani prav vsak tudi ni za čuvaja. Predvsem menim, da bi morali paziti, da zjutraj ne vstanejo z levo nogo, kar sicer v polni meri velja tudi za nas »navadne« ribiče.

Soorganizatorica tekme je bila RD Kranj, katere predsednik Jure Meden je prireditelj tudi obiskal in se z veseljem pridružil pogovoru med ribiči.

Tomaž Gorjup in Miha Špoljarič dopoldne na Trbojskem jezeru nista imela ribiške sreče, čeprav sta, kot sta povedala, poskušala vse mogoče. Sta pa vseeno zelo uživala. Sicer najraje lovita ščuke na Bledu.

Lovro Mencinger in Andraž Črni kljub trudu nista ujela nobene šarenke. »Veliko sva menjala vabe, a ni šlo. Morda pa ni bil pravi dan,« sta povedala. Člana RD Bled najraje vijačita na Blejskem jezeru, kjer sta poleg ščuk ujela tudi vsak svojo jezersko postrv, dolžin 50 in 54 cm.

na predvrvi 0,08 mm lep čas nisem mogel spraviti iz vode. Ne bom pisal o centimetrih, bil pa je zelo velik. Prepričan sem, da je bil med daljšimi, doslej znanimi ulovi.

Vse to in še marsikaj se mi je utrinjalo v mislih medtem, ko sem se spuščal k jezeru. Tam so na splavu, namenjenem privezu čolnov, lovili trije ribiči. Sprva sem pomislil, da morda lovijo klene, ki so se tam že dobro poredili. Med ribiči je bil tudi moj ribiški znanec Goran Veselinovič, lovili pa so postrvi, in sicer na posebno testo, ki ga ribiči imenujejo plastelin in je namenjen prav lovu postrvi. Testo je na voljo v različnih barvah in okusih ter je plavajoče. Lovimo z obtežilnikom na dnu, medtem ko je vaba poljubno

oddaljena od dna. Postrvi to vabo naravnost obožujejo in ribiči na splavu so imeli že nekaj sreče.

Med klepetom sem izvedel, da na obeh jezerih poteka tekmovanje v lovu na šarenko. Ribiči tekmovalci so se na lov podali s čolni, saj tako lahko prelovijo večje območje, na nekatera mesta pa sploh lahko pridejo samo s čolnom. Pred leti je bil prav predel pod brunarico na Bregu znan po velikih postrveh. Lovili smo jih iz počasi premikajočega se čolna tako, da smo vabo (npr. bela zvijavka – tvišter brez repa, sam pa sem imel kar nekaj uspeha na predimenzionirane posnetke ličink vodnih žuželk) vlekli po dnu. Riba so prijemale sunkovito, palice so se silovito krivile, postrvi

pa so iz globine priplavale na površje in skakale iz vode. Doživetje, ki mi ni para.

Ribičev nisem želel predolgo motiti pri njihovem opravilu. Mahnil sem jo dolvodno proti brunarici Kriva ščuka. Vmes sem se ustavil in z vrha kanjona Zarica opazoval dva čolna, iz katerih so ribiči ponujali svoje vabe krepkim šarenkam. Kasneje sem izvedel, da niso bile preveč navdušene in niso kaj prida prijemale. Nasprotno pa so bile vabe ribičev, ki so lovili na nižje ležečem Zbiljskem jezeru, deležne večje pozornosti.

Pri brunarici sem srečal ribiškega čuvaja Martina Dežmana, s katerim

Danilo Bižal in Edo Januš sta uspela pripraviti do prijema lepo postrvi, a se je tik pred podmetalko snela s trnka. »Tak je pač ribolov,« sta povedala vsestranska ribiča z dolgo in uspešno ribiško kariero, v kateri ne manjka kapitalnih ulovov. Dobre volje jima pobegla riba pač ni mogla pokvariti. Prej obratno.

Jure Ramovž je imel poleg ekipe Savar ob sebi še svojo Brigito. Pomoč mu je prišla še kako prav, saj se je lahko bolj posvetil ribolovu in druženju z udeleženci tekmovanja.

Borbene potočnice in živahne šarenke so precej požrešne, ko gre za male ribice. Leseni posnetek le-teh, ponujen na pravo mesto, je zato skoraj praviloma porok za ulov.

Ob tej priložnosti sem se oskrbel z nekaj manjšimi voblerji, ki so kot naročeni za ribolov postrvi, klenov, smučev. Komaj čakam, da jih preizkusim.

sem ob kavi poklepetal o ribah, nekaj malega pa tudi o ribičih. Razgovor je bil nadvse zanimiv in bi se lahko brez težav precej zavlekel, a ker sem želel še na Zbiljsko jezero, ura pa se je bližala poldnevu, sem se moral posloviti.

Zbiljsko jezero je v zadnjem času doživelo razcvet, in to predvsem turistični. Vsaj tak je moj vtis. Na delu med Rokovo brunarico in čolnarno je nastal lep rekreativni (športni) park, ki je predvsem ob lepih dnevih dobro obiskan. Na mestih, na katerih smo pred leti nemoteno lovili ribe, je zdaj ribolov skorajda nemogoč, saj je predvsem v okolici čolnarne dostop otežen. V enem delu zaradi gostinske ponudbe, na drugi pa zaradi izjemno številnih vodnih ptic, ki so se navadile na krmljenje obiskovalcev in prav zato tega predela niti ne zapuščajo. Na tem mestu se je ribolovu zato bolje izogniti ali pa biti pri njem zelo pazljiv, saj se predvsem labodi lahko hitro zapletejo v laks. K sreči je na Zbiljskem jezeru še veliko drugih predelov, ki omogočajo

lep ribolov tudi z obale, da ribolova s čolna sploh ne omenjam. Slednji se spleča predvsem zaradi kapitalnih ščuk, postrvi in ciprinidov, kot so podusti, kleni, krapci in linji. Teh ni več toliko, kot jih je bilo včasih, a so zato ribe večje.

Na jezeru sem med nekaj majhnimi jadrnicami opazil čolne z ribiči, ki so lovili postrvi. Bili so precej daleč in nič ni kazalo, da se nameravajo v doglednem času vrniti, zato sem turistični vrvež pustil za seboj in se vrnil na izhodiščno točko. »Tako ali tako se bodo tja vsi vrnili na kosilo in jih bom lahko kaj povprašal,« sem si mislil.

Lakota je eden od redkih vzrokov, ki zavzetega ribiča vsaj za nekaj časa loči od priljubljenega opravila. Pač višja sila. Ribiči so se začeli zbirati pri brunarici ter si, rahlo utrujeni, a dobre volje izmenjavali izkušnje dopoldanskega ribolova. Za nekatere je bil bolj uspešen, za druge manj. Med njimi je tudi nekaj mojih znancev. Jure

Ramovž je z ekipo Savar in skupaj z RD Kranj pravzaprav organiziral celoten dogodek. Tokrat je imel veliko pomoč svoje Brigite. Manjkal ni niti Mario Kapš, znanec iz Prelesja ob Kolpi, velik ljubitelj vijačenja na sulca in ščuko.

Imel sem priložnost ogledati si celotno paletu voblerjev Savar, tokrat tudi tistih majhnih, »strupenih«, petcentimetrskih, ki so namenjeni postrvem, pa tudi klenom, smučem, ostrizem, bolenom in drugim. Komaj čakam, da jih nekaj preizkusim na vodi. Palice za vijačenje postrvi tako ali tako nikoli nisem povsem popravil.

Z ribiči sem se družil ob kosilu in še nekaj časa po njem. Kot vedno ob takih priložnostih je bilo zelo zanimivo, srečal pa sem tudi nekaj znancev, ki jih že dolgo nisem videl. Ribe? Ja, če so, je lepo, če ne, pa tudi. Niti ni tako pomembno.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

Na Špico po belico

Ob koncu zime, ko ponekod sonce že ogreje deželo, reke razvnamejo ribiško domišljijo in vabijo ribiče, da se preizkusijo z njihovimi plavutastimi prebivalkami. To je predvsem čas za umirjen ribolov belic, ploščičev, klenov, platnic in drugih rečnih krapovcev, ki še niso v drsti. V tem obdobju so namreč mnogi ribniki še zamrznjeni, sulčelov se je končal, do muharske sezone pa je daleč. Prijetno sončno popoldne, konec februarja je bilo, smo preživeli na Špici v Ljubljani v družbi ribičev, ki lovijo na Ljubljani. Pokazali so nam, kako se v njihovi reki lovi nezaupljive belice – uspešno, hitro in brez zapletenih priprav.

Preden se bomo posvetili ribolovu, želimo prikazati in ovreči dva vzorca, ki ju je mogoče povezati z naslovom tega prispevka in ki sta se razrasla v prenekaterih ribiških krogih, zlasti v zadnjih letih. Prvi od njiju je, da je Ljubljana umazana reka in da ribolov v njej ribiču ne more biti v čast, in drugi, da so belice tretjerazredne ribe in niso vredne pozornosti dostojnih ribičev.

Ljubljana je vrsto let veljala za zelo umazano ali celo mrtvo reko, kar je po svoje tudi res. Onesnaževale so jo industrijske in gospodinske odplake, kmetijstvo in še kaj. V določenem obdobju zgodovine Slovenije so nato nekoč veliki onesnaževalci propadli, povečalo se je tudi število čistilnih naprav, predvsem tistih za gospodinjstva. Kakovost vode se je zato izboljšala. Zadnjih nekaj let je po podatkih ARSO Ljubljana v dobrem kemijskem stanju in zelo dobrem do dobrem ekološkem. Res je, da (še) ni tako čista, da bi se v njej lahko kopali tudi v središču Ljubljane, kot je pred leti obljubljal znani slovenski gospodarstvenik in politik, a lepši časi, bojda, prihajajo. Tudi ribiči se tega zelo veselimo.

Poleg velikih sulcev in ščuk, po katerih je Ljubljana znana že od nekdaj, to kraško reko naseljujejo tudi številne vrste manjših in velikih krapovcev. Zelo pogoste so zelenike, rdečeoke, rdečeperke, platnice, ploščiči, mreene, podusti, kleni, ribiči pa bodo ulovili tudi

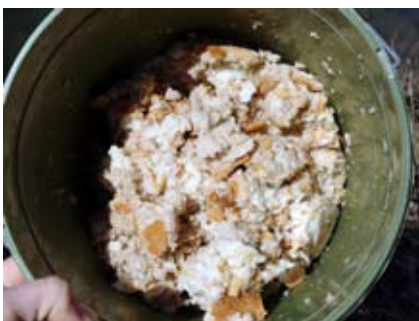

Pogled na Špico, območje blizu središča Ljubljane, kjer se iz Ljubljane odcepi Gruberjev prekop. Lokacija je že od vsega začetka znana kot zanimivo mesto za ribolov krapovcev in plenilk.

krasne linje in velike divje krape. Za nekatere izmed naštetih, zlasti platnice in podusti, se je prijelo ime »belice.« Ta izraz je uporabljal že dr. Janko Lokar, v Črnomlju rojeni literarni zgodovinar in pisatelj. V Lovsko-ribiškem slovarju iz leta 1937 je zapisal, da »naši ribiči delijo ribe na bele (belice) in črne (črnice)«. K zadnjim je prišteval sulce, krape

in ščuke, vse preostale pa naj bi bile belice. Iz te besede izhaja tudi izraz beličarjenje.

Na žalost se je v določenih ribiških krogih zadnja leta (in verjetno že prej) pojavilo mnenje, da je ribolov belic dolgočasen, te ribje vrste pa tretjerazredne in nezaželene. Mnenje je seveda napačno, saj so domorodne ribe, ki jih ▶

Star bel kruh (ne sme biti plesniv) razkosamo ali narežemo, zmocimo in pretlačimo v posodi ali manjšem vedru.

Iz kruha, ki smo ga poprej namočili v vodi, oblikujemo kepe, s katerimi nakrmimo ribolovno mesto. Če kruh ne potone, vanj vmešamo zemljo ali pesek, seveda v primerni količini.

Natikanje kruha na trnek je enostavno. Prepričamo se, da je trnek skrit in da je vaba v obliki kosmiča.

pojmuje pod tem imenom, za naše vodne ekosisteme in tudi ribolov velikega pomena. Avstrijci so že drugič v zgodovini razglasili podust za ribo leta, na elegantne platnice, denimo, pa so zelo ponosni tudi domači ribiči. Zdi se, da so belice zapostavljene, ker povečini ne dosegajo kapitalnih mer, ker pač nimajo velikih rdečih pik, bakrenega tena in veličastnih hrbtnih plavuti. Da so belice veličastna bitja in nadvse zanimive ribolovne ribe, smo se prepričali konec februarja, ko smo obiskali ribiče ob Ljubljani na predelu, ki mu domačini rečejo Špica.

Ribolovno mesto

Izbrali smo si mesto na desnem bregu Ljubljane, v bližini Konzervatorija za glasbo in balet, kjer je obrežje zaraščeno in imajo ribiči lahko mir. Na drugem bregu reke je zgodba popolnoma drugačna, zlasti ob toplih in sončnih

Belice so prijemale na globini od 3,9 do 4,2 metra. Prijemi so bili jasni in močni, utrujanje pa razburljivo.

Velik divji ploščič je po prijemu uprizoril silovit boj. Po poziranju ga je ribič hitro izpustil v globine Ljubljane.

Prijemale so tudi čudovite platnice, domorodne prebivalke Ljubljane. Z njimi so ribiči ravnali še posebno previdno, saj so bile tik pred drstjo, o čemer pričajo dobro vidni drstni izpuščaji.

dneh, ko se na lepše urejeni del Špice zgrnejo okoliški prebivalci ter otroci in študenti, zato je tam ribolov praktično nemogoč. Poimenovanje Špica izhaja iz preprostega razloga, ker se na tistem mestu Ljubljana razdeli na dva kraka, vmesno kopno pa tvori obliko polotoka oziroma »špice«. Globina Ljubljane je na območju, kjer smo lovili, od 3,5 do 4,5 metra, dno pa razmeroma čisto. Ribiči so si za ribolov izbrali odsek reke ob desnem bregu, kajti tam je voda globlja, in ne na sredini rečnega toka ali kje drugje. Najprej so star bel kruh zmešali z vodo in ga dobro pregnetli, iz mase oblikovali kepe in jih nekaj zmetali v vodo nedaleč od obale (približno 4 metre stran). Nato so raztegnili dolge in vitke match palice, preverili trnek, plovec, vabe in globino vode. Če se katera izmed kruhovih kep ni potopila, so v maso vmešali malo zemlje. Taktika je bila, da kepe potujejo s tokom navzdol in se počasi potopijo na dno, nato pa

naj bi v isti liniji, ki so jo prepotovale, lovili s plovčkom in tehniko spuščanja tik nad rečnim dnom. Pomembno je, da ribič zares lovi tik nad dnom (vsak centimeter tu še kako šteje) in da s plovcem natančno sledi liniji predhodnega krmljenja.

Po hitrih predpripravi smo vsi skupaj počakali nekaj minut, da so se kepe potopile na dno in da se je ribolovno mesto umirilo. Nato je sledil eleganten met izpod roke in napeto smo opazovali plovček, ki ga je ribič spuščal po toku navzdol. Po kakih 25 ali 30 metrih se je zamajal in bliskovito potopil, ribič pa je zaprl preklonico na kolescu in sunkovito zategnil; zapel je velikega ploščiča. Po vsega nekaj minutah priprave in ribolova je bil ribič že deležen uspeha. Slišati je preprosto, kajne?

Hudič je v podrobnostih

Toda ne gre vse tako preprosto. Pri beličarjenju s tokom navzdol je zelo

pomembno predhodno krmljenje ribolovnega mesta, primeren plovec, majhen trnek in dolžina palice. Z dolgo palico v našem primeru ne bomo metali daleč, temveč jo bomo potrebovali za zategovanje z razdalje vsaj 30 metrov. Primerne so dolžine od 4 do 5 metrov, morda tudi 6. Ribiči lahko za tako beličarjenje s tokom navzdol uporabijo palice boloneze, match ali pa kar navadne, le dovolj dolge in vitke naj bodo. Lepota beličarjenja je tudi v prilagajanju pribora velikosti rib in v ribiških užitkih, ki se zgodijo v boju z ribo. Robustne palice niso primerne za tak ribolov, saj sila pri zategu ni sorazmerna z obliko in značilnostmi nežnih gobčkov belic.

Poglavje zase je izbira plovca in trnka, čeprav bodo tudi tisti bolj površni ribiči, ki obema podrobnostma ne namenjajo veliko pozornosti, uresničili katerega od prijemov in ribo videli tudi ob blizu. Plovec mora biti v vodi dobro

NAVEZE ZA LOV KRAPOVCEV (6. DEL)

Vrtljiva naveza (Helicopter rig)

Za uspešen ribolov krapovcev ni potrebno natančno poznavanje vseh mogočih navez. V večini primerov lahko uspešno lovite z eno in isto, ki pa odpove v primeru drugačne vode ter divjih in izbirčnih rib. Zato je modro poznati več navez, s katerimi se lahko prilagodite različnim razmeram. Serijo opisov navez za ribolov velikih krapovcev nadaljujemo z vrtljivo navezo (angl. Helicopter rig), ki je zelo uporabna, ko mora ribič vabo metati daleč.

Vrtljiva naveza, katere avtor je Zenon Bojko, je bila nekdanje izjemno priljubljena. Njena slava je sčasoma zbledela, tudi zaradi načina vezanja z vrvico s svinčnim jedrom in nekaterih drugih navez (npr. chod naveze). V nekaterih revirjih je bila in je še prepovedana, to pa zato, ker je mnogi ribiči ne vežejo na način, ki bi zagotavljal varnost za ribe. Odsek s trnkom namreč nameščajo neposredno na vrvico s svinčnim jedrom. Težava pri tej navezi je, da v primeru, ko gre kaj narobe in se pretrga glavni laks, naveza z utežjo in drugimi dodatki obvisi v ribjem gobcu. Mogoče pa je izdelati tako vrtljivo navezo, da v primeru trganja v krapovem gobcu ostane le njen neznamen del, ki ribo kar najmanj ovira pri njenem nadaljnjem življenju. Po mnenju mnogih ribiških avtorjev je mogoče izdelati t.i. varno vrtljivo navezo. Če niste ljubitelj vrvic s svinčnim jedrom, jih lahko vedno nadomestite s plastificiranim laksom, fluorokarbonskim laksom in tako naprej.

Vrtljiva naveza je zelo preprosta za izdelavo in izjemno enostavna za metanje na daleč. Ker se le redko zaplete, je prazaprav najboljša izbira za dolge mete (med metom se

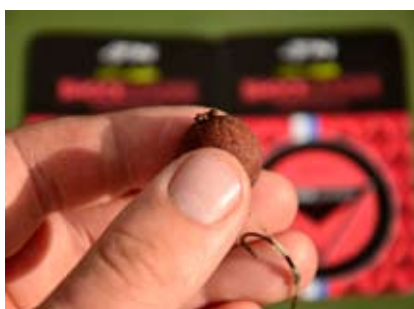
odsek vrvice s trnkom in vabo vrti okoli glavne vrvice z svinčnim jedrom, od tod tudi poimenovanje). Svinčena utež naj bo čim bolj hidrodinamične oblike (denimo v obliki kaplje). Zaradi velikih sil, ki nastanejo pri dolgih metih, je priporočljiva uporaba blažilne predvrvice (angl. shock leader). Naveza pa ni narejena samo za dolge razdalje, temveč se izkaže tudi za ribolov na mestih, ki so bližje ribiču. Z njo bodo ribiči uspešno lovili vse leto in na različnih vrstah dna. Z njo je mogoče zelo dobro loviti na mehkem zamuljenem

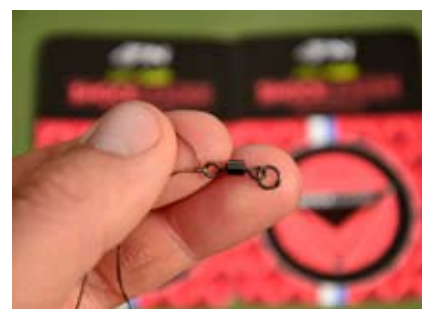
Za izdelavo vrtljive naveze potrebujemo: vabo (bojli), zatiče za pritrditev vabe (štoperje), gumico za poravnavo vrvice, trnek, škarje, iglo za prebadanje in namestitve vab (bojljev), pripravo za zategovanje vozlov, kroglice za zaustavljanje, vrvico s svinčnim jedrom, vrtliko (angl. helicopter swivel), pleteno vrvico, svinčeno utež, gumijasto prevleko in glavno vrtliko, toplo priporočamo tudi uporabo blažilne predvrvice (angl. shock leader).

Iz pletenice, gumic in trnka številka 6 zvežite končni del naveze. Pred namestitvijo gumice segrejte v vroči pari.

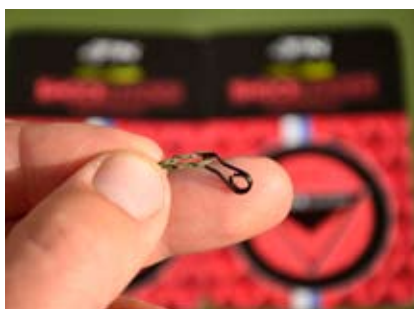
Z iglo za prebadanje prebodite bojli, ga namestite na lasek in njegov položaj utrdite z zatičem (štoperjem).

Namestite cevko za poravnavo vrvice. Pustite približno 10 ali 15 cm vrvice za povezavo s trnkom (razdalja je krajša kot pri večini drugih navez) in nanjo s pomočjo Clinchevega ali Grinnerjevega vozla navežite vrtliko (lahko uporabite katerokoli vrtliko za hitro nameščanje).

Vozel zavarujte s cevko za poravnavo vrvice. Odsek vrvice, ki vodi do trnka, je pripravljen. Sedaj se osredotočimo na vrteči se del naveze.

Zaponko, na katero boste kasneje natakili svinčeno utež, namestite na vrvico s svinčnim jedrom (angl. leadcore).

dnu in tam, kjer je veliko trave. Obstaja več različnih načinov njene izdelave, v tem prispevku opisujemo le enega izmed njih.

Veliko ribiških uspehov z vrtljivo navezo vam želim! V prihodnji številki glasila Ribič bom predstavil navezo z lebdečim učinkom (angl. The Pop-Up rig).

Besedilo in fotografije: Radek Filip
Prevedel: Jure Ušeničnik

Na zaponko namestite svinčeno utež.

Na zaponko, ki nosi svinčeno utež, nataknite gumijasto prevleko.

Na vrvice s svinčnim jedrom namestite mehko kroglico, ki meri približno 6 mm v premeru. Pri tem si lahko pomagata z iglo za prebadanje boljijev.

Odsek vrvice, ki vodi do trnka, namestite na glavno vrtljiko (*angl. helicopter swivel*).

S pomočjo igle za prebadanje boljijev namestite še drugo mehko kroglico, ki ima v navezi poseben pomen in najo ne sme biti pritrjena nepremično. Če gre po zaseku karkoli narobe in utrgamo glavni laks, mora imeti riba priložnost, da se reši čim večjega dela naveze.

Blažilno predvrvice (*angl. shock leader*) ali glavno vrvice (laks) navežite na drugi konec vrvice s svinčnim jedrom in naveza je pripravljena za ribolov.

Takole je videti vrtljiva naveza. Med metom se odsek vrvice s trnkom in vabo vrtili okoli glavne vrvice z svinčnim jedrom.

Čeprav je vrtljiva naveza bolj priljubljena za ribolov v stoječih vodah, se izkaže tudi pri ribolovu na rekah. Tale čudoviti luskarin je iz reke Labe.

Potapljač Tomáš Minařík je posnel fotografijo krapa, ki za seboj vleče del naveze. To se žal zgodi pogosto, če ni pravilno izdelana!

Nekateri ribiči z vrtljivo navezo najraje lovijo na plitvih majhnih do srednje velikih stoječih vodah, vendar z njo lahko lovite tudi v tekočih vodah.

Prijatelj Petr Šurek s prelepim krapom, ki ga je ujel s pomočjo vrtljive naveze.

Vabilo RD Barje

RD Barje vabi na tradicionalno ribiško tekmovanje Podkovani krap, ki bo v soboto, 23. maja 2015, od 8. do 12. ure na Krmskem jezeru pri Podpeči.

Plačevanje štartnine, ki znaša 15 evrov (vključeni jutranja kavica in malica), in sprotno žrebanje tekmovalnih mest bosta potekala od 6.50 do 7.50 ob jezeru. Po končanem tekmovanju bo pogostitev s toplomalicom, nato pa bomo razglasili rezultate (najtežji krap) in podelili nagrade ter priznanja najuspešnejšim tekmovalcem.

Urnik tekmovanja:

od 6.50 do 7.45: žrebanje tekmovalnih mest
ob 7.45: zbor in nagovor tekmovalcev
od 7.50 do 8. ure: zasedba mest in krmljenje
ob 8. uri: začetek tekmovanja
ob 12. uri: konec tekmovanja
ob 12.30: razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter priznanj najuspešnejšim tekmovalcem

Pogoji tekmovanja:

Ribolov bo potekal s plovcem ali na dno. Točkovali bomo najtežjega ulovljene krapa. Ekipno bo štel najtežji ulovljeni krap tekmovalca v ekipi. Dovoljen bo ulov več krapov ob sprotne tehtanju in spuščanju. Ujete ribe, ki jih ne bodo točkovali, bo treba obvezno vrniti v vodo.

Dovoljene vabe: vse naravne vabe (kruh, polenta, ipd.). Znak za začetek in konec tekmovanja bo en (1) zvočni signal. Vsak tekmovalec bo tekmoval na lastno odgovornost.

Vodja tekmovanja: Jure Ganič (041 405 785)

Vabljeni in dober prijem!

RD Barje

Popravek

V Ribiču, 4/2015, sem na strani 110 v prispevku V kraparskem kampu napačno zapisal naslednji stavek: »Tam sem ujel soma, težkega 92 kg, ki je rekorden za tisti predel reke.«

Pravilno je: »Tam sva s soribičem Žigo Agničem ujela soma, težkega 92 kg, takrat rekordnega za tisti predel reke.«

Pomotoma je iz članka izpadla tudi fotografija na desni:

Nejc Lonjak in Robert Vesel sta lovila jezerske krape na ribolovnem mestu, imenovanem Ploščice. Kot sta povedala, jima riba ni najbolje 'delala'. Kljub temu sem bil med pogovorom priča dvema prijemoma.

Za neljubo napako se omenjenim ribičem in bralcem opravičujem.

Lenart Levičar Bahtijari

● V SPOMIN

Ivan Mirt

(1963–2015)

Življenje vsakega posameznika je polno, konča pa se v trenutku in v bolečini obnemimo. Prav je, da se ob zadnjem slovesu spomnimo in se z besedami sprehodimo po njegovi življenjski poti. Prav vsak

prinese v svet nekaj dobrega in nekaj dobrega tudi zapusti. Ivan je svoje sledi zapustil v naši ribiški družini in v svojih sinovih.

Od našega mladega člana RD Metlika smo se poslovili 20. februarja na pokopališču v Vojni vasi v Črnomlju. Rad je imel naravo in ribe, rad se je udeleževal delovnih akcij in z veseljem je vedno priskočil na pomoč. Ribaril je na reki Lahinji v bližini svojega doma. V sobivanju z naravo je vedel veliko povedati o reki in spremembah v njej.

Nekatere stvari se upognejo, druge zlomijo. Življenje je stekano iz tisočerihih nitk, ki se med seboj prepletajo in povezujejo. Življenje je človek in njegova duša. Je sreča in žalost.

Vsi njegovi ribiški tovariši in prijatelji ga bomo ohranili v trajnem spominu.

RD Metlika

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Terine

Tokrat bo Gojko Škorič predstavil dve vrsti terin in eno peno (francosko mousse). Terine so nekakšne paštete, ki jih skuhamo v vodni kopeli ali v pečici. Veliko vrst jih je; lahko so narejene iz več

Terina iz jezerskih zlatovčic z ribjimi fileji s koprom

vrst mesa, iz zelenjave, sladkovodnih in morskih rib ter morskih sadežev. V zadnjem času so se posebno uveljavile ribje terine. V njih so lahko pisani dodatki zelenjave. Terina je podobna peni, a je tako gosta in trdna, da jo je mogoče rezati na rezine.

V nadaljevanju bomo predstavili dve vrsti terin in eno vrsto peno.

Terina iz jezerskih zlatovčic (preprostejši način priprave)

Za pripravo terine za štiri osebe potrebujemo:

- 200 g jezerskih zlatovčic (ali drugih sladkovodnih rib)
- 100 g pora
- semena sladkega janeža (komarčka)
- lupino neškropljene limone (po želji)
- sok polovice manjše limone
- malo belega suhega vina (po okusu)
- nekaj kapljic vinjaka
- sladko smetano za kuhanje
- peteršilj ali drobnjak (po okusu)
- svež rožmarin
- sol
- beli mleti poper
- predhodno razkoščičene olive (po želji tudi polnjene)

Zeleni del pora damo v vrelo vodo in pustimo kratek čas povreti. Nato ga na hitro namočimo v večjo količino

mrzle vode. Por po dolžini razpolovimo in z njim obložimo PVC-folijo in damo v model, v katerem bomo kuhali terino. Ribje meso natančno očistimo vseh koščic in odstranimo kožo, ga seseklamo, začínimo s semeni sladkega janeža, ki smo ga poprej zdrobili v možnarju, solimo, popopravimo, dodamo malo vina in nekaj kapljic vinjaka, nasekljano limonino lupino, limonin sok ter sladko smetano za kuhanje. Vse dobro premešamo. Ko je zmes premešana, jo damo v sekljalnik (multipraktik), po želji dodamo še preostale začimbe in vse dobro sesekljamo. S tako dobljeno zmesjo do polovice na-

v mešalnik (mikser). Dobro zmešamo ter dodamo beljake. Nato mešamo, da masa postane lepo gladka in jo damo v cedilo (s katerim cedimo juho) in jo pretlačimo z gumijasto lopatico. Ko vso maso pretlačimo skozi cedilo, jo damo v stekleno skledo, le-to pa v večjo posodo, v katero damo vodo z ledenimi kockami. V maso rahlo vmešamo sladko smetano za kuhanje. Poskusimo in po okusu začínimo. Maso damo v kalup. V pekač nalijemo vrelo vodo in vanjo položimo kalup, ki naj bo do polovice v vodi. Pečico razgrejemo na 160 °C in vanjo damo pekač, v katerem je v vodni kopeli kalup z maso. V pečici

vmešamo nasekljan koper. Blanširan kos ribe, s katerega smo očistili kožo in kosti, narežemo po dolgem na rezine, ki jih zavijemo v blanširane špinačne liste. Model, v katerega bomo dali terino, namažemo z maslom in obložimo s preostalimi blanširanimi listi špinače. Polovico ribje pene damo v dressing vrečko (za krašenje tort ipd. op. ur.) in z njo do polovice napolnimo model. Na to maso po dolgem položimo ribje kose, zavite v blanširano špinačo. Prek njih iztisnemo do vrha modela še ribjo peno, v katero smo vmešali nasekljan koper. Na koncu prekrijemo s preostalo blanširano špinačo.

Pri pripravi in okraševanju terin dajmo domišljiji prosto pot. (Foto: G. Škorič)

polnimo model, nanjo zložimo olive in jih prekrijemo s preostalo zmesjo. Ko je model poln, zmes prekrijemo s porom in PVC-folijo. V pekač nalijemo vrelo vodo in vanjo damo kalup, ki naj bo do polovice v vodi. Pečico razgrejemo na 160 °C in vanjo damo pekač, v katerem je v vodni kopeli kalup z zmesjo. V pečici kuhamo 15 do 18 minut. Terino ohladimo, odvijemo folijo, narežemo na debelejšje rezine in postrežemo kot samostojno hladno jed. Lahko jo postrežemo tudi kot toplo predjed.

Ob jedi priporočamo briški sauvignonnese ali suh sauvignon iz Goriških brd ali Vipavske doline.

Ribja pena (mousse) iz zlatovčic

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 500 g filetov zlatovčic (ali drugih sladkovodnih rib)
- 2 jajčna beljaka
- 350 do 400 g sladke smetane za kuhanje
- mleto papriko
- sol
- beli mleti poper.

Z ribjega fileta skrbno odstranimo kožo in vse koščice. File narežemo na koščke, solimo, popopravimo in damo

kuhamo 15 do 18 minut, nato ohladimo. Lahko postrežemo kot namaz. Če damo kalup za nekaj časa v hladilnik, lahko maso potem tudi režemo in ponudimo kot predjed. Ribjo peno lahko uporabimo tudi za pripravo terine po zadnjem receptu. Tako dobimo 850 do 900 g pene.

Pri tej jedi priporočamo suh sauvignon iz Goriških brd ali Vipavske doline.

Terina iz jezerskih zlatovčic z ribjimi fileti s koprom ali zelenimi šparglji

Za pripravo terine za štiri osebe potrebujemo:

- 300 g filejev jezerskih zlatovčic (ali drugih sladkovodnih rib), ki smo jih poprej blanširali
- 850 g ribje pene (glej recept za pripravo ribje pene)
- 30 g sesekljanega svežega kopra ali
- 10 zelenih špargljev, ki smo jih poprej skuhali
- 12 do 15 velikih listov špinače ali blitve, ki smo jo poprej blanširali.

Koper narežemo in ga damo v majhno količino vode. Predhodno pripravljeno ribjo peno razdelimo na dva enaka količinska dela. V polovico

Vse skupaj prekrijemo z ALU-folijo. Posoda, v katero smo dali maso, je lahko iz porcelana za peko, lahko je kalup za torte ali pa posoda iz ALU-folije. V pekač nalijemo vrelo vodo in vanj položimo kalup, ki naj bo do polovice v vodi. Pečico razgrejemo na 160 °C in vanjo postavimo pekač, v katerem je v vodni kopeli kalup z maso. V pečici kuhamo eno uro. Če je jed gotova, lahko preizkusimo tako, da v maso zabodemo nož. Če je čist, ko ga izvlečemo, je terina pečena.

Terino stresemo iz modela in jo narežemo na debelejšje rezine. Če jo pripravimo z zelenimi šparglji, imamo dve možnosti: da damo nasekljane šparglje v maso namesto kopra ali da damo cele šparglje po dolžini v sredino skupaj z ribjimi kosi. V obeh primerih šparglje poprej skuhamo.

Terino lahko postrežemo hladno ali toplo. Če postrežemo toplo, jo lahko ponudimo tudi obliko z omako, lahko samo z majonezno omako.

Tudi pri tej jedi priporočamo suh sauvignon iz Goriških brd ali Vipavske doline.

Priprava terin se morda zdi nekoliko zahtevnejša, a vseeno vam svetujemo, da se preizkusite v pripravi tudi sami. Ne bo vam žal.

Borut Jerše

